

ILMAILUALAN UNIONI IAU:N JÄSENLEHTI

Unioni

29.2.2008

NRO 1



Ensin tutkitaan, sitten vasta s. 3

- 3 Pääluottamusmies
- 4 Mr Murphyn matkassa
- 9 RTG-yhtiöiden edunvalvojat tapasivat

10 Kivestä jalokiveksi



Vesa Kaikkonen

- 13 IAU mukaan kuljetusliittojen selvitystyöhön
- 14 Tuoreita voimia edunvalvontaan
- 16 Luottamusmiesvalintoja RTG-yhtiöissä
- 18 Osakemarkkinoiden näkymätön käsi
- 21 Kolumni
- 22 Peruskivi
- 24 Raja 1918
- 26 Ilmailualan Unionin 50-vuotisjuhlat Wäiskissä
- 28 Työperäisen stressin ennaltaehkäisy on tärkeää
- 29 Pakina
- 30 Perusteettomia määräaikaisia työsopimuksia halutaan karsia
- 31 Jos jäät työttömäksi ja olet kassan jäsen
- 33 Kysymyksiä työehdoista
- 34 Tuomon kiitos
- 35 Pellen päiväkirja

KANSIKUVA: Nyrkkeilijät, Johannes Haapasalo 1930, Paasivuoren puistikko, Siltasaari.

Unioni

Levikki 4600
12. Vuosikerta

Julkaisija
Ilmailualan Unioni IAU ry

ISSN
1795-2840 (Painettu)
1795-343X (Verkkolehti)

Päätoimittaja
Juha-Matti Koskinen
Puh. (09) 47857 225

Toimitussihteeri
Pekka Kainulainen
Puh. 040 528 8166
pekka.kainulainen@iau.fi

Toimituskunta
Markus Berg
Arto Kujala
Erkki Luoto
Ari Miettinen

Kirjeenvaihtaja
Vesa Suni

**Varsinais-Suomen
Kirjeenvaihtaja**
Tuomo Oksanen

Toimitus
John Stenbergin ranta 6
PL 337
00531 HELSINKI
Fax. (09) 47857 250

Osoitteenmuutokset
Liiton jäsenistön osoitteenmuutokset päivittyvät automaattisesti postiin/väestörekisteriin tehdyn ilmoituksen perusteella. Muut osoitteenmuutokset voi toimittaa mieluiten sähköpostitse osoitteeseen iau@iau.fi.

Ilmestyminen
Lehti ilmestyy v. 2008 kuusi kertaa.
Ilmestymisaikataulu sivulla 34.

Aineisto
Toimitus ei vastaa pyytämättä lähetettyistä aineistoista eikä palauta niitä.

Ulkoasu
Sign Design/Sanna Kallio

Paino
Sälekarin Kirjapaino Oy, Somero

Kansikuva
Pekka Kainulainen

Väliaikaista kaikki on vaan

Työsopimuslain henki edellyttää, että työtä pääsääntöisesti tehdään pysyvissä, toistaiseksi voimassa olevissa työsuhteissa. Tästä huolimatta epätyypillisten työsuhteiden lukumäärä on jatkanut tasaista kasvuaan. Vuoden vaihteessa tuli voimaan lakimuutos, joka korostaa entistä tarkempaa määräaikaisten työsuhteiden perusteiden harkintaa. Lakimuutoksen toisena tavoitteena on tuoda perusteet paremmin työntekijän tietoon. Tämän lisäksi työsuhteen keskeisiä ehtoja koskevan selvityselvöllisyyden laiminlyönti tuli rangaistavaksi.

Määräaikaisten työsuhteet ovat kuitenkin vain yksi, vaikkakin yleisin epätyypillisten työsuhteiden muoto. IAU:n hallitus on käynyt kahdessa edellisessä kokouksessaan laajan keskustelun työsuhteiden laadusta alallamme. Keskustelun johdopäätöksenä laaditaan selvitys aiheesta. Toimenpiteiden taustalla ei suinkaan ole pyrkimys päästä tyystin eroon vaikkapa osa-aikaisista työsuhteista, päinvastoin on tilanteita, joissa osa-aikaisuus on työntekijän kannalta käypä ratkaisu. Kyseeseen tulevat ainakin opiskeluaika tai osa-aikaeläke. Tämän kaltaiset työsuhteet eivät kuitenkaan saa syrjäyttää niin sanottuja normaaleja työsuhteita.

Selvityksen yhteyteen on luontevaa liittää kartoitus vuokra- ja alihankintatyön käytöstä alallamme. Oletuksen mukaan ovat epätyypilliset työsuhteet niissä erityisen yleisiä. Työehtosopimuksemme, laki yhteistoiminnasta yrityksissä sekä laki tilaajan selvityselvöllisyydestä ja vastuusta ulkopuolista työvoimaa käytettäessä takaavat pääluottamusmiehille oikeuden saada näitä tietoja.

Tämän kaltaisen selvityksen tekeminen tulee olemaan suuri haaste niin pääluottamusmiehille, kuin epäilemättä myös yrityksille. Kuitenkin se on hyvin tärkeä osa sitä tasapuolisuuden vaatimusta suhteessa yrityksiin, jota lainsäädäntö yleisesti ja työehtosopimuksemme erityisesti IAU:lta edellyttää. Aivan liian usein olemme törmänneet tilanteisiin, joissa ongelmien ratkaisun kannalta oleellisten tietojen ja tilastojen saanti on puutteellista, tai ainoastaan yhden yhtiön varassa. Tämä johtaa tilanteisiin, jossa kaikkien toimijoiden huomioon ottaminen ei ole mahdollista. Hankkeella on siis aivan toiset tavoitteet kuin päästä nuuskimaan yritysten asioita. Päinvastoin tarkoitus on avata uusi avoimempi luku IAU:n ja yhtiöiden välisessä kanssakäymisessä.

Hyvä neuvottelusuhde on kestävyyslaji eikä pikamatka. Ystävänsä voi valita, neuvottelukumppaniaan ei.



Pasi Poutiainen

”

*‘Elo ihmisen huolineen
ja murheineen, se on
vain väliaikainen’,
vakuuttaa Tatu
Pekkarinen tunnetussa
jenkassaan, se ei
kuitenkaan enää riitä
määräaikaisen työsuhteen
perusteeksi.*

”

Mr Murphyn matkassa

Oli synkkä ja myrskyinen yö. Eikä aamussakaan ollut juuri kehumista. Keski-Eurooppaa riepotelleen talvimyrskyn helmat hyväilivät hyytävästi Helsinki-Vantaan lentoaseman avoimia lakeuksia.



Katri Ronkainen

Yksi osaava RC vastaa kymmentä clc:tä. Tuleeko pian yhdestoista?

■ Servisairin liikennetoimistossa **Pepe Kalliomäki** laittoi Mankkaan (Espoo) Alepasta hommaamansa mikroruuan tulille. Annoksen kannessa oli kirkkaanpunainen hintalappu osoittamassa viimeisen myyntipäivän läheisyydestä aiheutuvaa alennettua hintaa. Tarkka on tarkka pikkuasioissakin. Hiljaisuuden katkaisi sitatex-printterin raksutus. Kalliomäki aineellistui näytön luokse; Kobair 000 ed 200820 dl/77. Helsinki-Vantaalle saapuva ja kääntyvä reittilento Keski-Euroopasta

ei ole päässyt lähtemään säätilasta joutu. Taustalta kuului mikroaaltouunin kilahdus.

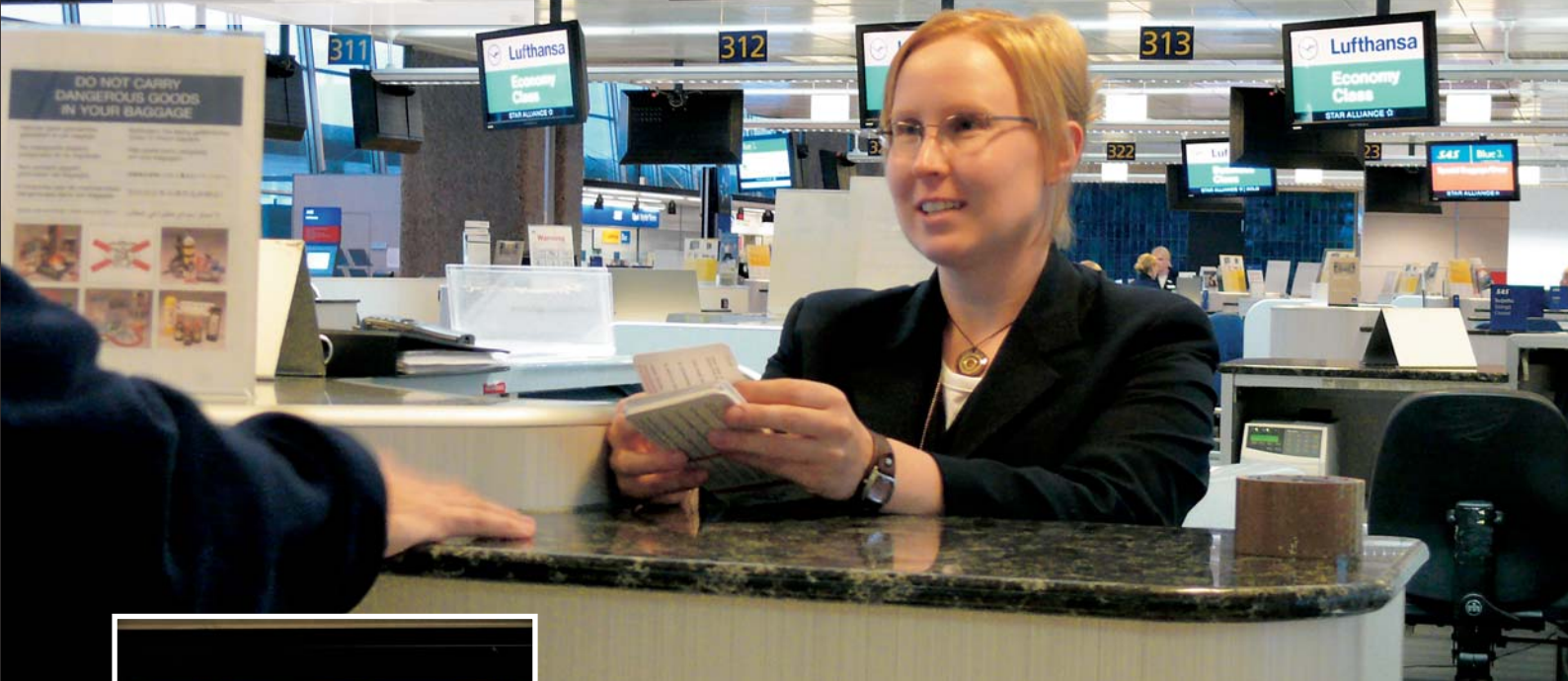
Red Cap, liikennevirkailija

Kalliomäki (Servisair) hakee lennon tiedot käsiinsä. Nopea tutustumisen osoittaa lennon tulevan myöhästymään noin 40 minuuttia, vaikka se pääsisikin lähtemään kohteestaan kuten ed (arvioitu todellinen lähtöaika) ennakoi. Samalla hän pohtii, millaisia vaikutuksia myöhästymisellä on päi-

vän muihin operaatioihin. Pitkän ammattikokemuksen suomalla kyvyllä on hänen mielessään jo valmiina lista tahtoista, joita informoida myöhästymisestä: matkustajapalvelu, tulo-aula, kuormaus, rahti, tankkaajat, taso, lentäjien sääennuste- ja tiedotepalvelu, bussikuskit (jos paikoitus muuttuu ulkoriviin). Tästä eteenpäin on oleellista lennon todellinen saapumisaika. Sen perusteella Kalliomäki lähettää muille asemille arvion lennon lähtemisestä Helsinki-Vantaalta eteenpäin. Ajantasainen tieto on keskeistä, lentokoneet ovat linnuntien päällä nykyään jopa 17 tuntia vuorokaudesta.

Kun Kobair saapuu 40 minuuttia myöhässä, on Kalliomäki putkessa valmiina telakoimaan matkustajasillan. Nyt kun ei ole ruuhka-aika, on lento saanut pitää alkuperäisen lähtöporttinsa, jos se olisi määrätty kaukaisemmalle parkkipaikalle, ei aikataulua olisi juurikaan mahdollista saada kiinni. Nopea, noin 45 minuutin kääntöaika on keski-kokoiselle (noin 150 matkustajaa menen tullen) lentokoneelle mahdollinen, mutta se edellyttää kaiken sujuvan kuin elokuvissa. Nyt näin ei käy. Kapteeni haluaa paikalle mekaanikon, sillä kääntötarkastuksen aikana hän on havainnut päätelineen pyörän kunnon huonoksi. Matkustajien koneeseen nousua täytyy entisestään viivästyttää, samoin täytyy myöhästyttää lähtöaikaa, tilata

Tämä matkustaja livahtaa lippuvihosta päätellen Vanuaatul-le ja sieltä Togon kautta kotiin. Matkatositteet ovat kunnossa.



Lähtevät 19:03				
Aika	Lento	Kohde	Portti	
06:00	BLX655	Tenerife	Arvioitu aika	22
10:00	KF505	Oslo	Uusi tieto klo	19
10:10	AY647	Stockholm Arlanda	Arvioitu aika	19
10:50	OV618	Tallinn	Peruutettu	
10:55	SU204	Moscow	Arvioitu aika	19
19:00	KF275	Rovaniemi	Suljettu	24
19:05	AY401	Kuusamo	Viimeinen kutsu	15
19:05	AY673	Göteborg	Portille	17
19:05	KF553	London Stansted	Suljettu	31E
19:15	SK1711	Copenhagen	Viimeinen kutsu	26
19:20	AY387	Kajaani		12
19:30	AY835	London Heathrow		30

Lentoaseman työntekijät eivät ole selvännäkijöitä. Kertokaapa itse, milloin sumu määräasemalla hälvenee.

Kuva: Markus Berg

mekaanikot, informoida muita työntekijöitä, tilata cateringista purserin lisätilaus jne. Puhelimet, niin kännykkä kuin lähtöportin lankapuhelinkin soivat taukoamatta. Käsiradiossa joku kutsuu häntä toistuvasti. Hetken aikaa Kalliomäki on lentoaseman tavoitelluin mies. Onneksi hänellä ei tällä lentoyhtiöllä ole apunaan varsinaisessa työssään, lentokoneen tasapainolaskelmien suunnittelussa ja suorittamisessa, toiselle puolelle maailmaa sijoitettua keskitettyä lastaussuunnittelua, sillä juuri

nyt ei ole aikaa ylimääräisiin puhelinsoittoihin, sähköposteista puhumattaakaan.

Matkustajapalvelun esimiesvirkailija

Katri Ronkainen (Servisair) istuu pienessä työhuoneessaan lähtöaula 3:ssa ja on tyytyväinen aamun saldoon. Summa selvisi ilman myöhästymisiä. Ennen kuin hän ehtii kopauttaa puuta, kilauttaa Kalliomäki Kobairin myöhästymisestä. Lähtöselvitys ehditään

saattaa lähes päätökseen ennen lennon saapumista, joten informaatiotauluille ilmaantuneiden myöhästymisvaroitusten lisäksi lähtöportti miehitetään virkailijalla, joka vastailee matkustajien kysymyksiin ja rauhoittelee huolestuneita. Vuoron esimiesvirkailijana Ronkainen päättää jättää huomisen päivän suunnittelun tuonemmaksi ja lähtee itsekin avuksi portille, sillä juuri nyt se on mahdollista, ei suinkaan aina. Hän on varoittanut lipputoimistoa mahdollisista uudelleen reitityksistä, samoin





hän on varmistanut lentoyhtiön edustajalta tarjoilun, joka matkustajille annetaan, jos myöhästymistä tulee lisää. Hotellijärjestelyt alkavat jos lento syys-tä tai toisesta peruuntuu.

Ronkainen näkee Kalliomäen olemuksesta, että jotain on vialla kun tämä tulee kapteenin luota. Lyhyen sananvaihdon seurauksena tiedotetaan matkustajille lähdön myöhästävän lisäksi teknisen ongelman vuoksi, seuraava tieto annetaan puolen tunnin kuluttua. Näin siksi, että virkailijoiden ei ole syytä lähteä arvioimaan teknisten ongelmien ratkaisuun kuluvaan aikaan. Kyseessä ei siis ole tarkoituksellinen tietojen pimitys, vaikka yksi matkustaja jo suhteellisen suorasukaisesti niin epäileekin. Kokonaistilanteen hallinta on täynnä muuttujia. Erityispalveluja tarjottaessa täytyy ottaa huomioon matkustusluokka, sekä ne, joilla on pieniä lapsia mukanaan, ikääntyneet, liikuntarajoitteiset ja sellaiset matkustajat, jotka eivät puhu suomea, ruotsia tai englantia. Matkustajia reititettäessä muille lentoyhtiöille, on tärkeää, että heidän matkatavaransa siirtyvät mukana. Ronkainen lukee radiopuhelimeen lennolta poissa jäävien nimiä, matkakohteita ja laukussa olevan matkatavarapoletin tunnistenumeroita. Ulkona asematasolla yrittää mies, hampaat kalisten, saada mustekynäänsä toimimaan pakkasessa merkitessään tietoja ylös. Hän on

Lastausesimies

Janne Jahkola (SGS) huomasi Kobairin myöhästymisen samoihin aikoihin kuin liikennevirkailija. Hän odotteli saapuvaksi viestiä, josta käy ilmi saapuvan lennon konetyyppi ja lastaustiedot. Tämä on olennaista siksi, että voidaan valikoida oikeat työvälineet. Nyt kun kyseessä on ns. konttikone, eikä bulkkiruuminen kone, tarvitaan konttinos-turi (highloader), hihnakuuljetinjoneuvo ja vain yksi porrasauto, sillä lento paikoitetaan matkustajasilta-paikalle. Lennon saapuessa lähtöselvitys on jo



Pekka Kainulainen

Yksi kuormaaaja siirtää tuhansia kiloja työvuorossaan. Piipahdus salilla ei aina puhuttele.



Pasi Poutiainen

Kuvassa näkyvällä brändillä ei ole mitään tekemistä itse jutun kanssa.

Murphyn laki:

Jos jokin voi mennä pieleen,
se menee pieleen.

Williamin tehokkuuslaki:

Tehon lisäys yhdessä
järjestelmässä aiheuttaa tehon
vähentymistä siihen liittyvässä
järjestelmässä.

Shapiron palkitsemislaki:

Vähiten työtä tekevä saa eniten
kiitosta.



Pekka Kainulainen

Tämän hektinen työ.

käytännössä loppunut, kuormausryhmä ei tästä saa kuitenkaan merkittävää hyötyä, sillä Kobairin kontteja ei ole Helsinki-Vantaalla lainkaan, vaan lähtevä rahti, posti ja matkatavarat lastataan kontteihin, joista saapuva tavara ensin on purettu. Samalla kirjoitetaan käsin lista laukkupolettien numeroista, jotta jokaisen laukun kontti on tiedossa. Se tulee tarpeeseen kun poisjäävien matkustajien tavaroita ryhdytään etsimään. Toimenpide tehdään aina, sillä yksittäisiä laukkuja voidaan joutua poistamaan muistakin kuin myöhä-

tymisen aiheuttamista syistä. Tähän toimeen on olemassa sähköinenkin apuväline, mutta se ei ole kaikkialla käytössä.

Lentokoneen ympärillä hyörii käännön aikana monenlaisia ajoneuvoja. Jähkola tarkkailee kuormaustyönsä ohella, että toiminta on turvallista. Hän myös varmistaa lentokoneen esteettömän rullaamisen paikoitusalueelle ja on korvakuulokeissa lähettämässä, kun lentokone aikanaan työnnetään pois. Näiden velvollisuuksiensa vuoksi hän on ensimmäinen, joka huomaa päälas-kutelineen pyörän olevan vahingoittunut. Hän huomauttaa siitä kääntötarkistusta suorittavalle kapteenille, joka toteaa saman. Nyt tarvitaan paikalle.

Mekaanikko

Mika Koivula (Finnair-tekniikka) ottaa vastaan viestin kapteenin erikoispyynnöstä. Hänen mielessään välähtää kysymys kuinka paljon lentokoneelle aina suoritettavan ns. välilasku- tai kääntötarkastusten säilyttäminen kapteenin vastuulle todella on vähentänyt mekaanikkojen käyntejä koneella. Lentäjillä ei luonnollisestikaan ole niin perinpohjainen tekninen osaaminen hallussaan kuin mekaniikoilla. Tässäkin

tapauksessa ilmoitus on hieman epä-määräinen. Onneksi konetyyppi on yleinen, joten varastosta löytyy sopiva rengas vanteineen. Paikalla selviää ongelman laatu: päätelineen pyörien puoliskot ovat toisissaan kiinni pulteilla. Yhden pultin kannassa oleva merkki-viiva on liikkunut, johtopäätös, pyörä vaihtoon.

Vanha viisaus tietää: kun diagnoosi on selvä, on parantaminen helppoa tai mahdotonta. Nyt se on helppoa, tarvitsee ainoastaan tietää kuinka nostaa tunkilla ilmaan noin 70 000 kiloa painava lentokone ja ottaa vanha pyörä pois ja laittaa uusi tilalle. Sen jälkeen Koivula täyttää huolellisesti lentokoneen huoltokirjoihin tekemänsä korjaukset. Aikaa koko hankkeeseen livahtaa noin tunti. Samaan aikaan toisaalla

Cateringin pakkaaja

Hannele Kapanen (Finnair-catering) huomaa lisätilauskoneen valon vilkkuvan. Hän käy lukemassa tulostimelta viestin, josta käy ilmi lennon numero ja tässä tapauksessa jo mennyt aikataulun mukainen lähtöaika. Lisätilaus on ylimääräinen työ, joka katkaisee sen hektisen (tässä ei ole kirjoitusvirhettä) työ



Markus Berg

Älä ota pulttia. Varsinkaan jos sen päällä on 70 000 kiloa.





järjestyksen. Tilaus on määrältään niin huomattava (150 kertaa kotimaan annos, myös leivät ovat mukana, nyt kun TES-neuvottelut on saatu päätökseen) että se saattaa vaikuttaa muidenkin lentojen tilausten valmiiksi saamiseen. Pullonkaulaksi saattaa muodostua myös annosten riittävyys, tai se onko annokset saatu pakkaamoon valmiiksi tarjottuun eli trolleissa.

Lisätilaus saadaan taiottua jo olemassa olevista kotimaan annoksista ja uhkapeli liittyykin siihen saadaanko annoksia riittävän nopeasti lisää myöhemmin lähteville lennoille.

Nyt catering-ajoneuvo lähteekin jo tuulispäänä kiittämään, asematason 30 km/h nopeusrajoitusta kunnioittaen, kohti Kobairin lentokonetta, joka on paikoitettuna matkustajasillan 23 luokse. **Työsuojeluvaltuutettu** Reijo Hiltusta (Finnair-catering) ei ilahduta konttikoneen sijoittaminen sinne, sillä tilaa on aivan liian vähän samaan aikaan operoiville: tankkiautolle, kuormaus-

ryhmän highloaderille, konttiletalle ja vielä ylimääräistä catering tilausta tuovalle autolle. Erityisen hyväntuulinen ei ole myöskään.

Tuloaulavirkailija

Mika Sarjanen (RTG) havaitessaan saapuneelta Kobairin lennolta jääneen jälkeen huomattavan määrän laukkuja. Onneksi sentään liikuntarajoitteisen matkustajan, joka liikkuu omalla pyörätuolillaan, matkatavarat ovat tulleet perille. Huolen häivää ei ole myöskään yksin hiihtolomalle matkustavalla lapsella. Heitä oli lennolla vastassa Lassila & Tikanojan palveluksessa oleva kenttäavustaja. Hiihtolomalaista ei kiire paina ja isovanhemmatkin ovat vastassa, kuten oli sovittu. Sarjaseen mielessä käy pitäisikö lasta kehottaa lukemaan läksyjään myös hiihtolomalla, välttyäkseen tulevaisuudessa joutumasta lentoasemalle töihin. Leikinlaskuun ei nyt ole tilaisuutta, sillä palvelutiskillä käy aikamoinen kuhina, matkustajien pe-

rätessä puuttuvaa omaisuuttaan. Sarjanen pahoittelee ongelmaa ja kirjaa ylös 35 katoamisilmoitusta. Saatuaan ne valmiiksi hän huomaa muutamia laukkuja jääneen pyörimään hihnalle. Myrskysää oli aiheuttanut sähkökatkon Kobairin lähtöasemalla, ja uusi lähtöselvityksestä matkatavara-aulaan johtanut linjasto oli ollut pitkiä aikoja pois käytöstä. Tämä oli aiheuttanut paitsi matkatavaroiden jälkeen jäämisen, johtanut myös joidenkin laukkujen joutumiseen väärille reiteille. Pölyn laskeuduttua, niille aletaan etsiä tietä kotiin. Niitä on kertynyt muiltakin lennoilta huomattava määrä. Toimenpide ei ole aivan yksinkertainen, sillä kiristyneiden turvatoimien ansiosta ei laukku ilman isäntää niin vain matkustelekaan ympäri maailmaa.

Lopuksi

Tässä jutussa ei ehditty antaa kuin kalpea aavistus niistä ongelmista, joita kokenut ja osaava lentoasemaväki joutuu vastaavassa tositilanteessa ratkomaan. Entistä paremmin he niistä selviäisivät, mikäli heitä olisi riittävästi, heidän kokemustaan arvostettaisiin enemmän ja heidän mielipiteensä otettaisiin huomioon laadittaessa yleisiä suunnitelmia tämänkaltaisten tilanteiden varalle.

Kaikki viittaukset olemassa olevien lentoyhtiöiden lentotoimintayksiköihin tai matkustajiin, niin tekstuaaliset, intertekstuaaliset kuin kuvallisetkin, ovat täysin sattumanvaraisia ja tuottamuksellisia. Sen sijaan jutussa esiintyvät henkilöt ovat todellisia ja esiintyvät omilla nimillään ja titteleillään. Yhtiöillä on erilaisia käytäntöjä hotelliyövytyksen järjestämisessä matkustajille, asia mainittiin vain matkustajapalvelun yhteydessä, työ on peräti tuttua myös tuloauvalpalvelussa.

Juttua tehtäessä ei vahingoitettu eläviä olentoja, toimitussihteeriä lukuun ottamatta. Hän toipuu.



Ari Miettinen

Häiriökäyttäytyminen on lisääntynyt, mutta ammattimainen tuloaulavirkailija selviää haastavimmastakin asiakkaasta hymyilemällä.

JM KOSKINEN



Pekka Kainulainen

Kuvassa vasemmalta: Tuija Hassel Kokkolasta, Taina Mikkola Rovaniemeltä, Jani Tuisku Rovaniemeltä, Sami Leppänen Joensuusta, Hannu Kilponen Oulusta, Ari Kääriäinen ja Merja Kananen Helsingistä, Arto Kujala sopimussihteeri IAU:sta, sekä Juhani Haapasaari IAU:n puheenjohtaja.

RTG-yhtiöiden edunvalvojat tapasivat

RTG-yhtiöihin valitut pääluottamusmiehet ja työsuojeluvaltuutetut tapasivat liiton toimistolla 17.1.2008. Tilaisuuden pitäminen katsottiin tarpeelliseksi, koska RTG-yhtiöitä oli hiljattain perustettu lisää ja niihin oli valittu niin paljon uusia edunvalvojia.

■ Tilaisuudessa käsiteltiin edunvalvojen tehtäviin ja asemaan liittyviä, sekä muita ajankohtaisia asioita. Päällimmäisenä olivat esillä kysymys tasoittuvan työajan sopimuksista ja eri asemilla olevat työehtosopimuksen vastaiset käytännöt. Asioista tullaan keskustelemaan yrityksissä, ja tarvittaessa ne siirretään liiton hoidettavaksi.



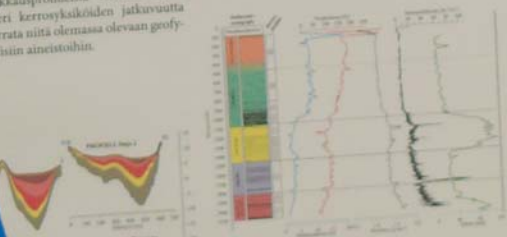
Pekka Kainulainen

◀ Vasemmalta Ari Vairinen ja Tero Nurminen Turusta, Tommi Pöytälaakso Vaasasta, Sami Kilponen Oulusta, Anne Huttunen Kuopiosta, Mika Timonen Kuopiosta ja Kristiina Häkkinen Jyväskylästä.

Suurpellon alueella. Erityisesti
eralliset saven muodostavat ta-
atjan altaan pohjalla.

ökönaispaksuus Suurpellon ala-
10.6 m ja on paksuimmillaan
operän painanteissa yli 25 metriä.
kkausprofileista voidaan tutkia
eri kerrosyhtäimien jatkuvuutta
trata niitä olemassa olevaan geofy-
siin aineistoihin.

riintyneet Yoldia vaihetta edustavat hiekkasäiliö-
rostumat, josta peittää Anculus vaiheen sulfaattipitoi-
sempi aines. Suurimmat sulfidipitoisuudet ovat Litoria-
na vaiheen alaosassa, josta ylöspäin myös saven orga-
nisen aineksen pitoisuus kasvaa huomattavasti kohti it-
senistä allaavaihetta.



Suurpellon kairapöytä N5 kerrosjärjestys

GEOLOGIAN TUTKIMUSKESKUS
www.gtk.fi

Kivestä

jälökiveksi



Geologian päivät Heikintorilla.

Geologian päivät järjestettiin viime vuonna syyskuun kahdeksantena päivänä Espoon Tapiolan Heikintorilla. Geologian laitoksen teltassa esiteltiin laitoksen toimintaa sekä erilaisia kivinäytteitä, joita on kerätty ympäri Suomea, joukossa mm. Mäntsälän punaista graniittia sekä Pornaisten suonigneissinäytteitä.

■ Teltan sisällä oli Suomen Jalokiviharrastajien Yhdistyksen osasto, jossa he esittelivät toimintaansa sekä tietysti upeita korukiviä, jotka tämän järjestön jäsenet ovat itse raakakivistä hioneet.

Suomen Jalokiviharrastajien aktiivijäsen sekä hallituksen varapuheenjohtaja **Vesa Kaikkonen** istui teltassa hiomassa pientä topaasia viistehiomakoneella. Vesa hioi raakakiveä taidok-

kaasti eri kulmista, vaihtaen välillä hiomalevyn hienompaan.

Vesa innostui korukivistä yli kahdeksantoista vuotta sitten. Silloin hän löysi Pielavedeltä oudon kiven, jonka hän vei nähtäväksi paikalliselle kultasepälle. Kultaseppä ei kiveä tunnistanut, mutta neuvoi Vesan erään äijän luokse.

Äijä tunnisti kiven heti. Hänen näyt-
täessään Vesalle, miten raakakivestä



▲ Lentokonemekaanikko Vesa Kaikkonen hiomassa pientä topaasia viistehiomakoneella.

Topaasia hiotaan viistehiomakoneella, vesi jäähdyttää ja voitelee hiomalevyä, topaasi on kiinnitetty hiomatukeen kitillä. ►





saadaan hiottua korukivi, Vesalle tuli tunne, että tuota täytyy päästä kokeilemaan, ja siitä se sitten lähti. Vesan Pie-lavedeltä löytämä kivi oli kordieriitti.

Vesa kertoo että kiviä hiotaan raakakivestä erilaisten hiomamallien mukaan. Isosta kirjasta hän näyttää näitä kuuluisia malleja. Samoilla kaavoilla on hiottu maailman kuuluisimpia jalokiviä.

Osan hiomistaan kivistä Vesa on löytänyt itse luonnosta tai esimerkiksi kaivoksista Suomen Jalokiviharras-

tajien kiviretkillä. Raakakiviä myydään myös harrastajille, nykyään tietysti Internetissä.

Harrastuksena kivenhionta sopii lähes kaikille. Hiontatyö vaatii rauhallisuutta ja tarkkaa kättä, ja raakakiven muuttuminen jalokiveksi antaa tekijälleen varmasti onnistumisen tunteen. Kun itsehiotusta kivistä teettää vielä vaikkapa sormuksen, voi olla varma, että se on ainutlaatuinen.

Teksti ja kuvat, MARKUS BERG

▲ Tässä joitain Vesan hiomista kivistä, avonaisessa kirjassa osa kiven hiontakehitystä.

www.jalokiviharrastajat.fi
www.kiviopas.fi
www.faceters.com/
www.facetingmachines.com/omf.shtml



◀ Kuvassa eräs kauneimmista kivistä, sitriini.

◀ Vesa Kaikkonen ei ole kokoelmansa arvoa miettinyt, mutta arvokkaimmaksi kiveksi Vesa nimeää akvamariinin. Joka on kuvassa oikealla puolella, keskellä ametisti, jota löytyy Suomessa ainakin Levitunturilta. Vasemmalla beryyli

IAU mukaan

kuljetusliittojen selvitystyöhön

IAU:n hallitus on päättänyt liiton osallistuvan kuljetusliittojen selvitystyöhön, jolla kartoitetaan järjestö- ja työmarkkinakentän vaikutuksia liittojen toimintaan.

Muutoksia työnantaja- ja työtekijäkentässä

Työnantajien järjestäytymisessä on EK:n synnyn yhteydessä tapahtunut merkittäviä muutoksia. Työnantajakentän uudelleen organisoituminen kohti suurempia työnantajaliittokokonaisuuksia tulee jatkumaan.

SAK:n sisällä on fuusioitu yksityiset ja julkiset palvelualat omiin liittoihinsa. Todennäköisesti myös keskeiset teolli-

suusliitot tulevat yhdentymään lähitulevaisuudessa. Teollisuusliitoilla on jo nyt myös merkittävää keskusjärjestörajat ylittävää yhteistyötä STTK:n ja AKAVA:n liittojen kanssa.

SAK:n kolme tulevaa suurliittoa ovat kukin yksinään suurempia kuin kuljetusalojen liitot yhteensä. Oletetavissa on, että suurliitot kykenevät ja haluavat jatkossa ottaa vastuulleen keskusjärjestön nyt tuottamia palveluita. Tämä

saattaa johtaa keskusjärjestön jäsenmaksutuoton alenemiseen ja sen tarjoamien asiantuntijapalveluiden rapautumiseen.

Kuljetusliittojen yhteistyö

Kuljetusliitoilla on tällä hetkellä yhteistoimintaa SAK:n kuljetusalojen neuvottelukunnan, KAF:n ja osin Merikiinteistön toimitilayhteistyön tiimoilta.

Kuljetusliittojen puheenjohtajat - Auto- ja Kuljetusalan Työntekijäliitto AKT ry:n **Timo Rätty**, Suomen Merimies-Unioni ry:n **Simo Zitting**, Rautatievirkamiesliitto ry:n **Tarja Turtilainen**, Veturimies-ten liitto ry:n **Risto Elonen**, Posti- ja logistiikka-alan unioni PAU ry:n **Esa Vilkkuna** ja IAU:n **Juhani Haapasaari** - ovat esittäneet vuoden 2008 aikana päivitettäväksi kuljetusliittoyhteistyön tulevaisuuden näkymät vastaamaan muuttuvaa toimintaympäristöä.

IAU:n hallitus näkee ilmailualan kattavuuden kannalta olevan tarpeellista, että myös Suomen Lentoemäntä- ja Stuerit yhdistys SLSY ry olisi jatkossa mukana selvitystyössä.

Selvitysmiehistä raportti

IAU:n hallituksen päätöksen mukaisesti liitto on mukana projektissa, jossa liitot nimeävät selvitysmiehen laatimaan raportin liittoyhteistyön nykytilasta ja tulevaisuuden vaihtoehdoista. Raportin valmistuttua liitot päättävät tämän jälkeen itsenäisesti jatkotoimistaan. Kuljetusliitot ovat kutsuneet selvitysmieheksi **Harri Melinin** Turun yliopistosta.

Keskusjärjestö ja ammattiliitot

SAK on liittojen liitto – Suomen Ammattiliittojen Keskusjärjestö. SAK:n jäsenenä on 22 ammattiliittoa, joilla puolestaan on yhteensä yli miljoona jäsentä. SAK:lla ei siis ole henkilöjäseniä, vaan työntekijät kuuluvat SAK:hon ammattiliittonsa kautta.

Suomessa on yhteensä noin 70 ammattiliittoa. Näistä suurin osa kuuluu johonkin kolmesta palkansaajien keskusjärjestöstä. SAK:n lisäksi muita palkansaajien keskusjärjestöjä ovat Toimihenkilökeskusjärjestö STTK ja korkeasti koulutettujen keskusjärjestö AKAVA.

Myös työnantajat ovat yleensä järjestäytyneet oman alansa työnantajaliittoon. Nämä puolestaan kuuluvat toimialansa mukaan työnantajien keskusjärjestöihin, joita yksityisellä sektorilla on yksi, Elinkeinoelämän keskusliitto EK, ja valtiolla, kunnalla sekä kirkolla omansa.

Ammattiliitto

Ammattiliitot huolehtivat jäsentensä edunvalvonnasta mm. työpaikkojen luottamushenkilöiden kautta. Ne myös solmivat alan työnantajaliiton kanssa työ- ja virkaehtosopimuksia, joissa sovitaan alan palkoista ja muista työehdoista. Lisäksi ammattiliitot tarjoavat jäsenilleen mm. neuvontaa, koulutusta, toimintaa ja etuja ja huolehtivat jäsentensä ansioidonnoisesta työttömyysturvasta työttömyyskassan kautta.

SAK

SAK tekee työnantajien keskusjärjestöjen kanssa valtakunnallisia sopimuksia työehdoista ja muista työelämän asioista. SAK myös vaikuttaa poliittisiin päätäisiin, jotta palkansaajien näkökulma otettaisiin mahdollisimman hyvin huomioon laeissa ja yhteiskunnallisissa päätöksenteossa.

Tuoreita voimia edunvalvontaan

Työsuojeluvaalit kaudelle 2008–2009 järjestettiin marras–joulukuussa.

■ Vaaleissa valittiin eri yrityksiin työsuojeluvaltuutetut, varavaltuutetut ja työsuojeluasiamiehet. Myös uusia pääluottamusmiehiä on valittu kotimaan lentoasemilla uusien maapalveluyritysten perustamisen myötä.

Liiton piirissä toimii nyt 25 pääluottamusmiestä ja 19 työsuojeluval-

tuutettua. Heistä noin 20 on uusia tai toiminut alle vuoden luottamustehtävässään.

Yritysrakenteiden muutos ilmailualalla on muuttanut tilannetta huomattavasti, sillä vielä 90-luvun alussa liiton piirissä toimi vain muutama pääluottamusmies tai työsuojeluvaltuutettu.

Työsuojeluvaltuutetut ja pääluottamusmiehet

ABB

Pääluottamusmies Jorma Petra

Ametro

Pääluottamusmies Kari Karjalainen

AntiDeicing ADI Oy

Pääluottamusmies Juha Wahlsten

Blue1

Työsuojeluvaltuutettu Heikki Malinen,
pääluottamusmies Jouni Lehtinen

Finnair Cargo Terminal Operations Oy

Työsuojeluvaltuutettu Anton Suuronen,
pääluottamusmies Vesa Forsblom

Finnair Catering Oy

Työsuojeluvaltuutettu Reijo Hiltunen,
pääluottamusmies Ilkka Kero

Finnair Oyj

Työsuojeluvaltuutettu Eero Markkanen,
pääluottamusmies Esa Suokas

Finnish Commuter Airlines Oy

Työsuojeluvaltuutettu Kalle Virtanen,
pääluottamusmies Ville Linnola

Insta DefSec Oy

Työsuojeluvaltuutettu Pekka Reinola,
pääluottamusmies Marko Heikkilä

Inter Handling

Työsuojeluvaltuutettu Eero Laitinen,
pääluottamusmies Jarkko Piironen

Keski-Suomen Lentokuormaus Oy

Pääluottamusmies Sami Halttunen

Lassila & Tikanoja Oyj

Pääluottamusmies Sebastian Sihvola

Northport Oy

Työsuojeluvaltuutettu Lilli Ansari,
pääluottamusmies Pekka Kähkönen

RTG Ground Handling Joensuu Oy

Työsuojeluvaltuutettu Heikki Mustonen,
pääluottamusmies Sami Leppänen

RTG Ground Handling Jyväskylä Oy

Työsuojeluvaltuutettu ja pääluottamus-
mies Kristiina Häkkinen

RTG Ground Handling Kookola Oy

Pääluottamusmies Tuija Hassel

RTG Ground Handling Kuopio Oy

Työsuojeluvaltuutettu Anne Huttunen,
pääluottamusmies Mika Timonen

RTG Ground Handling Oy

Työsuojeluvaltuutettu Merja Kananen,
pääluottamusmies Ari Kääriäinen

RTG Ground Handling Oulu Oy

Työsuojeluvaltuutettu Sami Kilponen,
pääluottamusmies Hannu Kilponen

RTG Ground Handling Rovaniemi Oy

Työsuojeluvaltuutettu Jani Tuisku,
pääluottamusmies Taina Mikkola

RTG Ground Handling Turku Oy

Työsuojeluvaltuutettu Ari Vairinen,
pääluottamusmies Tero Nurminen

RTG Ground Handling Vaasa Oy

Työsuojeluvaltuutettu ja
pääluottamusmies Tommi Pöytälaakso

SAS Ground Services Finland Oy - SGS

Työsuojeluvaltuutettu Petri Riitinki,
pääluottamusmies Mikko Tuunanen

Servisair Finland Oy

Työsuojeluvaltuutettu Mika Kiviranta,
pääluottamusmies Minna Stackelberg

YIT Kiinteistötekniikka Oy Avia

Työsuojeluvaltuutettu Jari Makkonen,
pääluottamusmies Pekka Laaksonen

Kiljavan opiston kevään 2008 kurssitarjontaa



- Huhtikuu**
- 31.3.-2.4. Keinot oman työhyvinvoinnin ja voimavarojen vahvistamiseen I osa
 - 2.4.-3.4. Windows Vista tutuksi
 - 7.4.-9.4. Kansainvälisen yhteistyön koulutusohjelma 1. jakso
 - 7.4.-11.4. Työsuojelun jatkokurssi I osa (II osa: 5.5.-9.5.)
 - 7.4.-11.4. Puheenjohtaja- ja sihteerikurssi
 - 9.4.-11.4. Atk-kirjanpito- ja yhdistyksille
 - 14.4.-18.4. Kouluttajakurssi I osa
 - 14.4.-18.4. Työoikeuden täydennyskurssi
 - 14.4.-18.4. Taloudenhoitajien peruskurssi
 - 14.4.-18.4. Tietokoneesta ilo ja hyöty
 - 23.4.-24.4. Muistiosta valmiiseen esitykseen - Power Point
 - 28.4.-29.4. Luottamusmiehen työsuojelutieto
 - 28.4.-29.4. Hallintoedustajakurssi
 - 28.4.-30.4. Paikallinen sopiminen
 - 28.4.-30.4. Keinot oman työhyvinvoinnin ja voimavarojen vahvistamiseen II osa
 - 28.4.-30.4. Ihminen, työ ja päihteet

Kiljavan kesä 2008
7.7.-18.7. tarjoaa harrastekursseja
- liikunta, musiikki, digikuvaus, kieliopinnot,
draamaa, lasten taide- ja atk-kurssit

- Toukokuu**
- 5.5.-7.5. Työmarkkinatiedottajakurssi
 - 5.5.-9.5. Työoikeuden peruskurssi
 - 5.5.-9.5. Työsuojelun jatkokurssi II osa
 - 12.5.-14.5. Työkyky ja ikääntyminen
 - 14.5.-16.5. Taseri - kirjanpidon jatkokurssi
 - 17.5.-18.5. Kokoustoiminnan kurssi
 - 19.5.-21.5. Työnarviointi: luottamusmiesten täydennyskurssi
 - 19.5.-23.5. Tuottavuus ja hyvinvointi: työsuojelun täydennyskurssi
 - 21.5.-23.5. Netin käyttö yhdistyksen tiedottamisessa
 - 26.5.-28.5. Meidän ammattiosasto
 - 26.5.-28.5. Yritystalous: luottamusmiesten täydennyskurssi
 - 26.5.-28.5. Työaikasopimisen kurssi
 - 26.5.-30.5. Minä ja työyhteisöni muutoksessa: työpsykologian kurssi
- Kesäkuu**
- 2.6.-4.6. Puhu, ilmaise, vaikuta - järjestöelämän puheviestintä
 - 2.6.-4.6. Työelämän perusoikeuden ja velvollisuudet
 - 2.6.-6.6. Puheenjohtaja- ja sihteerikurssi
 - 11.6.-12.6. Ammattiosaston internet-sivut - ammattiosasto.net -kotisivukurssi

Lisätiedot

Airi Heinonen, p. (09) 276 2747, airi.heinonen@kio.fi,
Saila Lehtinen, puh. (09) 276 2749, saila.lehtinen@kio.fi,
Sointu Saarto, p. (09) 276 2746, sointu.saarto@kio.fi,
Riitta Karjalainen, p. (09) 276 2748, riitta.karjalainen@kio.fi
kio.fi sekä nettisivuiltamme: www.kio.fi



haastattelut: TUOMO OKSANEN kuvat: PEKKA KAINULAINEN

Luottamusmiesvalintoja RTG-yhtiöissä

Useassa vuonna 2007 aloittaneessa RTG-yhtiössä on tehty luottamushenkilövalintoja. Lokakuussa aloitti RTG Ground Handling Kuopio Oy:n pääluottamusmiehenä Mika Timonen ja RTG Ground Handling Joensuu Oy:n pääluottamusmiehenä Sami Leppänen.

■ RTG-läinen **Mika Timonen** on 41-vuotias liikennevirkailija ja pääluottamusmies. Harrastuksiakin on: hän pärjää kielitaidollaan vaikka väkimäärältään maailman suurimmassa valtiossa.

Kuopiolainen Mika Timonen kertoo työstään seuraavaa:

Aloitin ilmailun parissa työskentelyn 1985 kuormaajana Kuopion lentoasemalla. Vuonna 1990 tie vei Helsinki-Vantaan lentoasemalle lähtöselvitysvirkailijakurssille. Työskentelin siellä n. 15 vuotta asemapalvelun eri tehtävissä, kuten lähtöselvityksessä ja lähtöportteilla. Viimeisin työpaikka Helsingissä oli koneselitys eli WBM, jossa toimin noin 6 vuotta red capina eli ramp-valvojana. Vuonna 2005 alusta palasin takaisin synnyinkaupunkiini Kuopioon ja aloitin työt nykyisellä työnantajalla liikennevirkailijana.

Pääasiassa työskentelemme kahdesa vuorossa, eli aamussa ja illassa. Varsinaisesti meillä ei ole yövuoroja, mutta toisinaan esim. lomalentoja lähtee tai saapuu myös yöllä. Tuolloin ollaan tietysti paikalla. Työ on lähes kokonaan asiakaspalvelutyötä ja se nimenomaan on paras osa tästä työstä. Olen aina pitänyt työskentelystä asiakkaiden parissa, koska se on hauskinda ja samalla haastavinta.

Palaute meillä tulee ensisijaisesti esimiehen kautta, koskipa se sitten palautteita asiakkailta tai asiakas-yhtiöiltä. Hyvää on, että meitä koskevista palautteista saamme tiedon tai mahdollisen selvityspyynnön. Palautetta ei kyllä koskaan tule liikaa.

Mielestäni kaikista palautteista onkin saatava tietää, olivatpa ne positiivisia tai negatiivisia. Tällöin jokainen henkilökohtaisesti tai ryhmä voi ottaa mahdollisesti oppia ja kehittää toimintaansa. Mitään palautteita ei tietenkään saa ottaa liian henkilökohtaisesti, vaikka ne olisivat negatiivisia. Kysehän on aina asioiden kiistelistä, ei ihmisten.

Luottamustehtäviä riittää...

Toimin noin puolen vuoden ajan työsuojeluvaltuutettuna nykyisellä työnantajallani Kuopion lento-asemalla. Lisäksi minut valittiin 2.10. alkaen RTG – Ground Handling Kuopio Oy pääluottamusmieheksi. Tämä uusi luottamusmieskausi kestää vuoden 2009 tammikuun loppuun. Viime vuoden joulukuun alusta alkaen meille valittiin työsuojeluvaltuutettu ja varaluottamusmies. Se oli todella hyvä juttu, koska näin luottamustehtäviä voidaan jakaa kahdelle henkilölle.

Toimin näissä tehtävissä osa-aikatoimisena, mutta luottamustehtävien hoitoon jää kyllä riittävästi aikaa. So-

vin aina esimiehen kanssa hyvissä ajoin tarvittavan ajan. Tällä tavoin asioiden hoitoon tarvittava aika voidaan sovittaa jo valmiiksi työvuorolistaan. Tehtävä on minulle vielä uusi, mutta yhteistyötä jo pikkuhiljaa viritellään ensisijaisesti RTG:n muiden luottamushenkilöiden kanssa.

Uskon, että edunvalvonta-asioidenkin tuntemus on lisääntynyt viime aikoina käytyjen TES-neuvotteluiden ansiosta. Ay-asioiden tietoutta on kuitenkin edelleen lisättävä, ja painotettava, miksi kannattaa olla jäsen. Aika näyttää mikä ammattiosastokoostumus on liitolle toimivin.

Asiat on mielestäni pyrittävä tai pysyttävä neuvottelemaan kaikkia osapuo-



Tämä mies puhuu tarvittaessa kiinaa ja savoa. Vaikeita kieliä molemmat.

lia tyydyttäväksi. Siis: nimenomaan neuvotellen, ja barrikaadeille ehkä sitten, viimeisenä keinona.

... ja kehitettävääkin löytyy

Työilmapiiri meillä on ihan hyvä ja esimerkiksi työtehtävät on selkeästi jaettu ja kommunikointi tehtävien hoidossa toimii. Toki vieläkin lisää avointa keskustelua ja palautetta tarvitaan.

Suurimmat ongelmat joihin olen törmännyt koskevat työsuojelua. Henkilökuntamme työympäristössä lentoasemalla on vielä useitakin asioita, jotka vaativat kehittämistä ja parantamista. Lentoaseman pitäjällä ei vielä ole hoitanut kuntoon sellaisia perusasioita, jotka koskevat vetoisuutta, valaistusta ja työergonomiaa. Näihin on tarkoitus puuttua pikimmiten.

Kiinan tuntemusta

Työ ei tietenkään kata koko elämää. Harrastan ja opiskelen Kiinan kieltä ja historiaa. Tänä kesänä oli myös mahdollisuus opiskella kielikurssilla neljä viikkoa eräässä Beijingin yliopistoista. Kielitaito parani jälleen jaon tietysti aina hauskaa huomata että pärjää paikallisella kielellä.

Muihin harrastuksiin kuuluu musiikin suurkulutus. Erityisesti suosiossa on vanhemman ja uudemman metallimusiikin kuuntelu. Kotimaisista legendaarinen lyriikko **Juice Leskinen** on aina kuulunut suosikkeihin

Käytän tilaisuutta hyväksi ja toivotan loppuksi tsemppiä kaikille lukijoille. Erityisterveiset aiemmille työkavereille Northportin koneselvitykseen (WBM) Helsinki-Vantaalle.

Liiketaloutta opiskeleva Sami Leppänen aloitti pääluottamusmiehenä Joensuussa

Nuoria luottamushenkilöitä edustaa 23-vuotias kuormaaja Sami Leppänen. Hän asuu Joensuussa ja on pääluottamusmiehenä RTG Ground handling Joensuu Oy:n palveluksessa.

■ Samin kuormaustyö on kestänyt kolme vuotta. Sitä ennen aika kului lukiossa, armeijassa ja kesätöitä tehdessä.

Sami opiskelee liiketaloutta työn ohessa. Opiskelu alkoi Pohjois-Karjalan ammattikorkeakoulussa noin puoli vuotta sitten. Sami arvelee, että joku voisi ehkä kummastella tätä yhdistelmää, mutta työkaverit tiesivät ja hyväksyivät tämän, kun Sami valittiin luottamustoimeensa. Itse vääryyksiä työelämässä kokeneena hän myös kertoo olevansa erittäin motivoitunut auttamaan työkavereitaan luottamusmiehenä.

Joensuun lentoasema on hänen kannaltaan erittäin hyvä työpaikka myös siksi, että hän voi opiskella ammattikorkeakoulun Joensuun toimipisteessä. Opiskelupaikan ja työpaikan maantieteellinen läheisyys helpottaa suuresti molempien toimien suorittamista.

Työstä

Työ on melko säännöllistä, eikä esimerkiksi yötyötä ole useinkaan. Joensuussa kuormausta huolehtii muun työn ohessa jälkeen jääneiden matkatavaroiden kuljetuksesta työaikana, ottaa yhteyttä asiakkaisiin, ja kuormaaja toimittaa laukun perillekin, jos ei muita työkiireitä ole. Ilmapiiri työntekijöiden kesken on yleensä erinomainen ja välit oman työpisteen työnantajan kanssa hyvät.

Emoyhtiön toimitusjohtajan kanssa ei lähempää tuttavuutta juuri ole, ja ongelmaksi Sami kokeekin tiedottamisen puutteen, sillä asioista kuulee yleensä paremminkin liian myöhään kuin liian



Työ, opiskelu ja pääluottamusmies-tehtävä pitäävät Sami Leppäsen kii-reisenä.

aikaisin. Lisäksi työntekijöiden huomi-oon ottamisessa ja työehtosopimusten noudattamisessa on puutteita, eli kehitettävää on. – Silti tai ehkä siksi tulevaisuudessa juuri ilmailuala voisi hyvinkin olla se ala, jolla hän haluaisi edetä.

Luottamustehtävä

IAU:n jäsenyyttä ennen hänellä ei ole ollut muita ay-tehtäviä. Nykyinen luottamustehtävä alkoi lokakuussa 2007. Se on osa-aikatoiminen ja vapautusta on tuo 4h/viikko. Koulun ja työn ohella saisi jäädä enemmänkin aikaa, mutta sitä on kuitenkin ollut riittävästi ainakin toistaiseksi.

Yhteistyötä on ollut Rtg-yhtiöiden toisten luottamusmiesten ja työsuojeluvaltuutettujen kanssa melko vähän, mutta muutosta on sillä rintamalla lu-





Jäsenistön hän uskoo tiedostavan liiton merkityksen. Sehän korostuu ongelmatilanteen syntyessä, mutta hän arvelee, että tiedostus liitosta on jokaisen jäsenen takaraivossa silloinkin, kun tilanne on status quo.

Tehostamiskeinoista puhuttaessa hän toivoo, että barrikaadeille ei tarvitsisi lähteä, mutta sitäkin keinoja tulisi voida käyttää tilanteessa, jossa työntekijöitä ja heidän tarpeitaan ei muuten otettaisi tarpeeksi vakavasti huomioon.

Muu elämä

Harrastuksiin kuuluu pyöräily, kuntosalia ja lukeminen. – Tähän sopii hyvin se, että hänen ihailmansa historian henkilö olisi lähinnä Väinö Linna. Tämä mies oli sotiemme veteraani ja kirjailija, joka omalla työllään nosti kansallisen itsetuntonne paremmaksi ja tekee sitä vieläkin edesmenneenä, josta saamme osviittaa joka itsenäisyyspäivä Ylen Tv:stä.

Sami suostuu miettimään myös, ketä historia henkilöä hän voisi inhota. Se on Pohjois-Korean nykyinen johtaja. Orjuuttaja, joka itse elää ”leveää elämää” samalla kun kansa näkee nälkää.

Jos Samille itselleen annettaisiin diktaattorin valtuudet, niin Suomessa olisi muutettavaa todella paljon. Ensimmäiseksi hän haluaisi muuttaa kaikki määräaikaiset virat pysyviksi eli vakituisiksi. Hän haluaisi, että jokainen työntekijä saisi palkkansa työtarmonsä mukaan, eli lähinnä kai korotetusti nykyisestä palkasta...Totta kai siis kaikille ansionsa mukaan, jolloin voisi syntyä palkkaerojakin. Se tulisi kuitenkin tehdä siinä suhteessa rajoitettusti, että ei tapahtuisi mitään todella ”räikeää” kahtiajakautumista palkoissa.

Lopuksi Sami toivottaa kaikille liiton jäsenille työniloa ja jaksamista.



Juhani Haapasaari

Osakemarkkinoiden näkymätön käsi

Nopeutuvien syklien ohella toinen ajan ilmiö liiketaloudessa on ollut keskittyminen ydinliiketoimintaan. Lentoyhtiöiden kohdalla lentäminen on sitä itseään ja muut, kuten tekniikka ja maapalvelut, sen tukipalveluja. Toisaalta myös se on sitä itseään, kun tukipalvelut pettävät, koska lentojen täsmällisyys on näkyvästi tukipalvelujen käsissä. Mutta se se vasta sitä itseään onkin, jos osakemarkkinoiden näkymättömän käden annetaan yhdistää lentoyhtiössä liiketalouden kaksi ilmiötä, lyhyen aikaperspektiivin ja keskittymisen ydinliiketoimintaan.



H A P S U

■ Lentoyhtiö SAS ilmoitti helmi-kuun 5. päivä maapalveluyhtiönsä SAS Ground Servicen (SGS) jatkoajaksi 18 kuukautta. Tänä aikana sen on kyettävä tehostamaan toimintojaan niin, että omistajan tarpeet tulevat tyydytetyiksi. Jos näin ei käy, maapalveluyhtiö on omistajansa ilmoituksen mukaan nykymuotoisen elinkaarensa päässä ja toistaiseksi voimassa olevat työsuhteet ovat toistaiseksi voimassa 18 kuukautta kestävä määräajan.

IAU yhtyy SGS:n työntekijöitä edustavien muiden pohjoismaisten ammattiliittojen kantaan, jossa ne ovat jyrkästi vastustaneet SAS:n ulkoistamissuunnitelmia. SGS:n palveluksessa 8200 henkeä, joista Suomessa noin 300. Tehty päätös säilyttää lentoyhtiön omat maapalvelut ammattiliittojen tavoitteiden mukaisesti, mutta lyhyen määräajan asettaminen tuskin edesauttaa toimintojen tehostamispyrkimyksiä.

Oletettavaa on, että menettelyllä, jota työntekijöiden kannalta voi kutsua työsuhteiden kollektiiviseksi määrääkaistamiseksi, ei tavoitellakaan synergiaetua toiminnan tehostamiseksi. Ilmoituksen tarkoitus on yksinkertaisesti vakuuttaa, että lentoyhtiön toiminnan päämääränä on pitää huolta osakkeenomistajien edusta. Lyhyt aikaperspektiivin houkuttelee nopeasti liikkuvaa pääomaa ja kannattelee pörssikurssia – ehkä.

Finnairin tekniikka

Lentokonemekaanikko **Timo Yletyisen** Unioni -lehden kolumni ”Aika loppuu” (4/2006) toi esiin ristiriidan Finnairin tekniikan työntekijöiden näkökulmasta: ”Aikaa rakenneuudistukselle on annettu kaksi vuotta, joka ei todellakaan riitä, kun ”varttikierros vasempaan” – porukka alkoi tehdä muutosta. Mitä he ovat saaneet aikaiseksi, kun aikaa on jäljellä vähän reilu vuosi? Ei yhtään mitään. ... Kun lisätään soppaan vielä ytkuvio, niin onpahan keittoainekset kassassa. ... Mielestäni ylin johto ajattelee vain lyhyellä ajan jaksolla saatua hyötyä (kvartaalitalous), unohtaen pitkän aikavälin suunnitelmat, enkä tarkoita tässä mitään uusia lentokoneita.”

Kolumnin ilmestysvuonna ilmes-tyivät myös islantilaiset sijoittajat. Ostamalla Finnairin osakkeita 13–14 euron hinnalla FL Group nousi Finnairin

toiseksi suurimmaksi omistajaksi. Seuraavana vuonna sekä ”varttikierrokselta vasempaan” että suurelta osalta islantilasta pääomaa loppui aika. Ajan loppumisen myötä Finnairin tekniikassa on yhtiön pitkän ajan strategiaa jäytävä mekaanikko- ja asentajapula. FL Group on myynyt muille sijoittajille Finnairin osakkeitaan lähes puolet noin 9 euroa kappaleelta kuitaten kaupoista 30 miljoonan euron tappiot. Jos kurssi olisi ollut korkeampi, osakesalkkua olisi kenties kevennetty vielä enemmän.

Pörssikurssin vaihtelulle voi esittää monia selittäviä muuttujia selittämättömien lisäksi, mutta se ei ole tässä tapauksessa oleellista. Islantilaisten käyttäytymistä ja ”varttikierrosta vasempaan” yhdistää asia, joka niitä ei pitäisi yhdistää, lyhyt aikaperspektiivi. Lyhytaikainen sijoittaja syntyyäkseen, elääkseen ja kuollakseen tarvitsee nopeita pörssikurssin vaihteluja. Lentoyhtiössä kokonaistoiminnasta irrallinen lyhyt aikaperspektiivi aiheuttaa auttamatta toiminnan kehittämiseksi näköalattomuutta.

Finnairin tekniikan ongelmat eivät ole jääneet tiedotusvälineiltä huomaamatta. Timo Yletyinen, pääluottamusmies **Esa Suokas**, luottamusmies **Jim Röppänen** ja lentokonemekaanikko **Maija Lehikoinen** ovat esiintyneet asiassa rakentavasti ja vastuullisesti.

Suurinta mahdollista negatiivista julkisuutta merkityksellisempää jatkon kannalta on tuoda esiin työntekijöiden vahva näkemys yhtiön sisällä tekniikan kehittämisestä. Työntekijöiden ja heidän edustajiensa aito intressi on lentoyhtiön menestyminen aikavälillä, jossa kvartaali tai kaksi on häviävän pieni ajanjakso.

JUHANI HAAPASAARI
IAU:n puheenjohtaja

KYLPYLÄHOTELLI KUNTORANTA

Vetreyttä varttuneille

Kylpylähotelli Kuntoranta ja SAL Ry tarjoavat työssä-
käyville +55 vuotiaille ammattiliittojen jäsenille 5 vrk:n
kuntolomia, joissa osallistujat saavat virkistytymisen
ohella tärkeää tietoa terveydestä ja hyvinvoinnista.

Tavoitteena on parantaa osallistujan työssäjaksamista
ja yllä-pitää työkykyä. Kuntolomia on tarjolla neljänä
eri jaksona vuoden 2008 aikana:

21.-26.4., 19.-24.5., 22.-27.9. ja 27.10.-1.11.

KUNTOLOMA

5 vrk OMAVASTUU VAIN 85€ /hlö/2hh
Normaalihinta 415€

Kuntoloma sisältää:

- Majoituksen 2 hengen
huoneessa täysihoidolla:
 - aamiainen
 - lounas
 - päiväkahvi ja sämpylä
 - päivällinen
- Neuvonta, testit ja
tutkimukset
- Ohjatut liikuntaryhmät
päivittäin, mm.:
 - aamujumppa
 - vesivoimistelu
 - sauvakävely
 - tasapainoryhmä

Ohjelmassa:

- Luennot ja alustukset
- Terveysneuvonta
- Kuntotestit ja tutkimukset
 - kehon koostumuksen mittaus
 - verenpaine ja lepopulssi
 - UKK-kävelytesti
 - tuki- ja liikuntaelimestön
kunnon testaus
 - motorisen kunnon testaus

**Kaikille
osallistujille
lahjoitamme
asekelmittarin!**
Opastamme sinua
sen käyttöönotossa
ja käytössä!

**Hakuohjeet ja -lomakkeet saat
omasta ammattiliitostasi!**

Lisätietoja lomasta:
Myyntipalvelu, puh. (017) 560 1403
tai myynti@kuntoranta.fi.

**Toimi nopeasti, sillä paikkoja on rajoitetusti
ja ne jaetaan varausjärjestyksessä!**

Kylpylähotelli Kuntoranta

sijaitsee Varkaudessa, keskellä
Itä-Suomea. Kylpylähotelli on
Saimaan rannalla ja Varkauden
keskustaan on matkaa noin
7 kilometriä. Kuntorannassa on
monipuoliset ja laadukkaat
hyvinvointikylpylän palvelut.
Majoitusvaihtoehtoina on 101
hotellihuonetta ja 10 loma-
mökkiä. Lisäksi 220-paikkainen
ravintola, mökki- ja edustus-
saunat, 2 kokoussalia, neuvot-
telutilat, karavaanarialue sekä
vierasvenesatama. Kylpylähotelli
Kuntoranta tarjoaa päivittäin
hyvää viihdettä, kylpylä- ja
vapaa-ajan ohjelmaa sekä monia
mahdollisuuksia omatoimiseen
tekemiseen.

Tule hyvälle tuulelle!

Kylpylähotelli Kuntoranta

Kuntorannantie 14,
78400 Varkaus
Puhelin (017) 560 1403
myynti@kuntoranta.fi

www.kuntoranta.fi



Yhteistyö resurssien hallinnan välineeksi

Tiivistymisvannoja risteilee il-tapäivätaivaalla. On yksi harvoista tämän talven kirkkaista päivistä. Useimmat lentokoneet liikkuvat hyvin korkealla ja näyttävät lentävän itään tai palaavan sieltä. Lentoliikenne on lisääntynyt vuosi vuodelta, etenkin Aasian talouksien voimakkaan kasvun seurauksena. Suomalainen lentoliikenne on hyötynyt tästä kehityksestä. Maantieteellinen asemamme on oivallinen lennettäessä itään. Seuraavan kymmenen vuoden aikana lentoliikenteen on arveltu kaksinkertaistuvan. Tuollainen kasvu asettaa alla toimiville yhtiöille ja niiden henkilöstölle melkoisia haasteita. Työntekijän kannalta on tärkeää selvittää resurssiongelmista nyt ja tulevaisuudessa.

Jo jonkin aikaa palvelujen tuottamisessa on ollut vaikeuksia. Lennot myöhästelevät ja niitä perutaan. Matkustaja eli tuotteemme ostaja ei saa rahoilleen vastinetta. Teknisissä toiminnoissa pulonkaulaksi on muodostumassa osaava henkilökunta. Alan koulutukseen on kiinnitetty liian vähän huomiota maassamme. Oppilaitoksilta puuttuu yhä alan eurooppalainen koulutussertifikaatti. Palvelusektoria vaivaa ajoittain työvoimapula, joka myöhästyttää koneita ja ruuhkauttaa lentoasemia. Yhtiöt ovat haluttomia palkkaamaan työntekijöitä normaaleihin työsuhteisiin. Sopivaa henkilöstöä on yhä vähemmän saatavilla epäsäännöllisten töiden ehdoilla. Lähitulevaisuudessa työvoimapula pahenee suurten ikäluokkien eläköitymisen vuoksi. Lukuisia töitä tehdään yhä

vanhoissa ja epäkäytännöllisissä tiloissa puutteellisin työvälinein.

Työssä jaksamiseen olisi kiinnitettävä entistä enemmän huomiota. Työkykyä ylläpitäviä toimia on tehty, mutta ongelmiin tulisi syventyä enemmän työpaikkakohtaisesti; siellä missä varsinaisen toiminta tapahtuu. Paikalliselta tasolta löytyy aina paras mahdollinen asiantuntemus. On siirryttävä myös uudenaikaisempaan tuotantotekniikkaan. Iso osa lentoliikenteen työpai-koista on fyysisesti erittäin raskaita; vaikkapa matkatavaran käsittely tai polttoainetankkien puhdistus. Osaan näistä tehtävistä on varmasti löydetävissä sellaisia teknisiä ym. ratkaisuja, jotka helpottavat ja tehostavat työtä. Kaikkeaa mahdollista ei olla vielä tehty. Taloudellinen ja inhimillinen panostus työssä jatkamiseen maksaa itsensä varmasti monin verroin takaisin.

Henkilöstö on tällä hetkellä aliarvostettu voimavara. Sen asiantuntemusta tulisi käyttää enemmän työtehtävien kehittämistoimissa. Aloitetoiminta on ilmailualan työpaikoilla lähes pysähdyksissä. On aika avata laaja keskustelu työtavoista ja tavoitteista. Tuntuu siltä, että osa ratkaisusta tuotannon ongelmiin ovat syntyneet liian kaukana työpaikoista. Ne ovat olleet konsulttitoimistoilta ostettuja tuotteita, jotka sopivat paikallisiin olosuhteisiin monta kertaa huonosti. Vielä joku aika sitten kyettiin työpaikoillamme pohtimaan yhdessä ratkaisuja ongelmiin. Mihin se taito on kadonnut? Ilmeisesti lentoliikenteen kehityksen kova vauhti on vaa-



Ulla Winter

”

Taloudellinen ja inhimillinen panostus työssä jatkamiseen maksaa itsensä monin verroin takaisin.

”

tinut veronsa ja muuttanut toimintatapoja. Pitemmällä tähtäimellä yhteistyöllä saavutettavan kestäviä tuloksia. Työpaikoilla on jo valmiina järjestelmät paremman ja syvemmän yhteistyön tekemiseen; työsuojeluorganisaatiot, luottamushenkilöjärjestelmät ja työpaikkakohtaiset neuvottelukunnat, joista voi aloittaa.

KARI WINTER

Kirjoittaja on IAU:n hallituksen jäsen ja työskentelee Finnair Catering Oy:n myyntipakkaamossa.

OSA 1.

Peruskivi

■ **Aleksis Stenvall** (tässä myöhemmin Kivi) syntyi vuonna 1834 Nurmijärven Palojoella ja kuoli, vain 38-vuotiaana, vuoden viimeisenä päivänä 1872 Tuusulassa. Kiven aktiivisin luomiskausi kesti hiukan yli kymmenen vuotta 1850-luvun lopulta alkaen, ja päättyen fyysisen ja henkisen terveyden romahtamiseen 1870-luvun alussa. Tänä lyhyenä aikana hän ylittämättömällä ja jäljittelemättömällä tyylillään tuli perustaneeksi suomenkielisen romaani- ja näytelmäkirjallisuuden, sekä luoneeksi kauneudessaan lähes käsittämättömän runotuotannon. Mikäli Kivi olisi saanut työskennellä kvartaali-ajattelun kannustama, kuinka pitkälle hän olisikaan päässyt?

Hänen isänsä **Erik Johan Stenvall** oli käsityöläinen, räätäli, ja äitinsä **Anna-Kristiina Hamberg** oli aikansa ja säätyinsä mukaisesti 'talon tomera hengetär'.

Kirjailijan sukulaisuussuhteista kannattaa mainita ainakin: isoisä Antti Juhana Stenvall, joka merimiehen ammatissaan oli välimeret purjehtinut ja tuliaisiksi tuonut huomattavan määrän tarinoita. Biologiseksi isoisäksi huhuttu Raalan kartanon isäntä **Von Adlercreutz**, epävarma sukulaisuussuhde, joka myllersi lahjakkaan, mutta sosiaalisesti ja henkisesti epästabiilin nuoren ajatuksia.

Kolmas maininnan arvoinen sukulainen on isosetä **Matti Stenvall**, maantierosvo. Nurmijärvi, vaikka sitä nykyisin onkin vaikea uskoa, oli pääosin suurten metsien erämaata, jota Etelä-Suomen kaupunkija yhdistävät maan-

tiet halkoivat. Niiden varsilla lymysivät hurjat maantierosvot ja muu epäsosiaalinen aines. Erityisen pahamaineinen oli Lepsämän kylä, nyttemmin siellä asuvat konnat ovat oppineet käyttämään hienostuneempia konsteja.

Perheen raskaan taloudellisen ponnostuksen ja pojan poikkeuksellisen lahjakkuuden ansiosta Kivi sai lähteä opin tielle. 11-vuotiaana hän muutti Helsinkiin opiskelemaan ylioppilastutkintoa varten, joka oli ainakin vanhempien tavoitteen, pappisviran, edellytys. Varojen puute teki opinnoista katkonaisia. Valmistuessaan hän oli 23-vuotias. (Ei siis kannata luopua toivosta, vaikka olisikin lentoasemalla jo kymmenettä vuottaan kesätöissä).

Opiskeluaikanaan Kivi joutui keskele heräävän kansallisuusaatteen kiistojä. Yliopistolla kiivailtiin onko ylimalkaan mahdollista olla suomenkielistä kulttuuria ja kirjallisuutta. Kansallisen herätyksen ansiosta vaihtui myös nimi Stenvallista Kiveksi. Hänen ystävänsä kannustivat Kiveä ottamaan nen-päätteen tyypillisen hämäläisen ja länsisuomalaisen nimen. Kivi piti niitä kuitenkin rumina, varsinkaan nimet Koskinen ja Oksanen eivät miellyttäneet. (Terveisiä Tuomolle, päätoim. huom.).

Vuodesta 1864 eteenpäin Kivi asui Siuntiossa, neiti Charlotta Lönnqvistin täysihoidossa. Poikkeuksen muodostavat vierailut Lapinlahden mielisäiraalassa, (suomalaisen kirjallisuuden uranuurtaja tässäkin asiassa), ja viimeinen puoli vuotta, jonka hän asui veljen sä luona.



Sanna Kallio

Aleksis Kiven kuolinmökki kuuluu Tuusulan Rantatien matkailukohteisiin.

Seitsemän Miestä

oli Seitsemän Veljeksien alkuperäinen nimi. Se on tekijänsä mukaan: ilosteleva elämäkertomus seitsemästä miehestä Hämeen metsissä. Kivi rakensi ja hioi suurteostaan oikeastaan koko kirjallisen uransa ajan. Varhaisimmat maininnat siitä ovat vuodelta 1859, lopullinen versio ilmestyi 1870. Teoksena sitä on mahdotonta lajityypittää, siinä on vivahteita niin realistisesta kuin romanttisestakin romaanitaiteesta. Näiden lisäksi Kivi piti esikuvinaan suuria Eurooppalaisia kertojia: Cervantesia ja Shakespearea.

Suomalaisessa kirjallisuudessa teos on ainutlaatuisessa asemassa: ulkopuo-



Sanna Kallio

Seitsemän Veljestä houkuttelee myös tulkintoihin. Nuoria ruumiillisentyöntekijöitä uhkaavat uudet vaarat.

lella kilpailun, niin kuin voi olla vain sydämen valitsema (V. A. Koskeniemi). Ottakaamme kuitenkin kirja hetkeksi alas kansakunnan kaapin päältä ja puhaltakaamme siitä pölyt.

Juonesta

Veljekset ovat jääneet orvoiksi. Heidän täytyy ottaa vastuu Jukolan talon hoidosta. Tästä syystä he päättävät opetella lukemaan ja kollektiivisesti kosia naapurin Venlaa.

Molemmat hankkeet epäonnistuvat, lisäksi he tappelevat Toukolan poikain kanssa. Veljekset päättävät paeta Impivaaraan.

Jouluyönä, saunomisen ja painimisen tiimellyksessä veljesten uudisrakennus palaa ja he joutuvat pakene-

maan susilauma kintereillään takaisin kotiinsa.

Keväällä veljekset palaavat Impivaaraan ja lähtevät metsästysretkelle, joka päättyy onnettomasti Viertolan härkälauman ahdistassa heidät hiidenkivelle. Epätoivoissaan he joutuvat surmaamaan härät.

He päättävät tehdä parannuksen ja palata ihmisten ilmoille. Se ei kuitenkaan käy kädenkäänteessä, vielä tämän jälkeenkin he mm. joutuvat uudestaan tappeluun Toukolalaisten kanssa ja Simeoni ja Eero ryypäävät yksissä tuumin heidän rahansa markkinamatkallaan.

Paluu koulunpenkille kuitenkin lopulta onnistuu, samoin naimakaupat ja niin muodoin yleneminen osaksi järjestäytyntä yhteiskuntaa.

Maisemasta ja miehistä

Kirjassa mainittavat paikat ovat pääosin olemassa. Ne sijaitsevat Nurmijärven kohdalla molemmiin puolin nykyistä Helsinki-Tampere moottoritien linjausta. Poikkeus on Impivaara, johon veljekset perustavat asujaimiston jouduttuaan selkkaukseen maailman kanssa. Impivaara on fiktio; haave ja turva, josta katsoen on kaukana kaava maailma.

Erilaisia hankkeita, joita työntekijät vastustavat on tullut tavaksi puolustella sanomalla: 'paluuta Impivaaraan ei ole'. Lause ei kelpaa perusteluksi. Veljesten lähtö Jukolasta, puolirikollisesta elämäntavastaan raivaamattomaan erämaahan, oli mitä tarpeellisin heidän myöhemmän menestymisensä kannal-





ta. Jos yritysten johto lukisi enemmän kaunokirjallisuutta kaikenlaisen vahingollisen, kuten pörssitiedotteiden sijaan, ehkä kehitysvaihtoehtojakin olisi enemmän.

Seitsemän veljestä on paras kuvaus suomalaisesta miesporukasta. Tästä syystä teos sopii erinomaisesti myös suomalaisten naisten luettavaksi. Veljesten luonnetyypit löytyvät niin ringissä seisovista mopon renkaiden potkijoista, kuin hallintoneuvoston cocktail-kutsuilta.

Paikalla ovat: Juhani, alfauros, jonka valtaisa elämän- ja oikeassa olemisen riemu alituisen hakee mahdollisuutta suuntautua jonnekin, siinä täysin kuitenkaan onnistumatta.

Tuomas on fyysisiltä voimiltaan joukon kuningas. Hän ei hiljaisen luonteensa vuoksi kuitenkaan pyri joukon johtajaksi, mutta kun vati on nurin, hän ei hellitä ennen kuin vähintään törkeän pahoinpitelyn tunnusmerkistö on saavutettu.

Aapo on omasta kunnollisuudesta ja jäsentyneestä ajattelustaan niin hurmaantunut, että hänelle tuottaa suurta tuskaa osallistua saunaillan jälkeen polkupyörän lipputankoon hinaamiseen.

Simeoni, uskovainen (ei aina kirkollisessa mielessä) mies, jonka vakaumusta tosiasiatkaan eivät voi horjuttaa, mutta inhimilliset heikkoudet tekevät sen hiukan naurettavaksi.

Timo on urheilijoista se, joka hokee 'tekevänsä parhaansa ja katsovansa mihin se riittää' ja yritysjohtajista se, joka vieläkin kutsuu hermoraunioiksi saneerattuja työntekijöitään 'firmamme kalleimmaksi voimavaraksi'.

Lauri on vetäytyjä, metsien samoaja ja unelmoija. Mies, joka häviää rakkaan harrastuksensa syövereihin katkaisten kaikki inhimilliset kontaktit.

Eero on kuopus, joka hakee asemaansa ryhmässä liikkumalla nokkeluuteensa turvaten auktoriteetin (Juhani) ärsytyskynnyksen tienoilla, sen myös kohtalokkaasti välillä ylittäen.

Ryhmässä kilpaillaan, pullistellaan ja tapellaan, mutta yhteisen uhan edessä ryhmä tiivistyy. Olkoon uhka sitten susi- tai härkälauma, lukkarin koulu tai mahdollinen anoppi, Mänistön Muori.

Kielestä

Kiven proosarunon kaltaisena virtaava, menneestä maailmasta kuvansa hakeva kieli on varmasti lannistanut monta modernia lukijaa. Ne, jotka eivät luovuta, saavat palkinnoksi loppumattoman ahaa-elämyksen aarteiston. Yleisen kielenkäytön vakiintuneita sanontoja on raamatun jälkeen eniten peräisin juuri Seitsemästä Veljeksestä.

Otan lopuksi esimerkin mitä tarkoitetaan Kiven yhteydessä usein mainitulla akustisella kielellä. Juhani ja Eero kiroavat Rajamäen rykmenttiä, kiertävää romaniperhettä, jonka pää, Mikko, monien toimiensa ohella steriloi kotieläimiä. Juhani: Mene tulipunaiseen helvettiin! Mene lukkarille ja noidu lukkarin kurkkuun ijankaikinen siantauti. Eero: Että hän laulaa kuin Mikon kynsissä vanha torahampainen karju.

Kirjoittajalla on puutteelliset tiedot tämänkaltaisista eläinlääketieteellisistä toimenpiteistä, mutta ilman puudutusta suoritettuina, hän uskoo niiden olevan äänimaailmaan huomattavan vaikuttavia. Noin laulumielessä.

JM KOSKINEN

Tätä juttua varten tarvittiin:
Kivi Aleksis: Seitsemän Veljestä
Tarkiainen Viljo: Aleksis Kivi, elämä ja teokset
Malmberg Ilkka - Vuori Pekka: Seitsemän miestä
Meri Veijo: Aleksis Stenvallin elämä
Halonen Jari: Aleksis Kiven elämä (elokuva)



Minna Haapkylä on opettaja Maaria Lintu ja Martin Bahne kapteeni von Munck.



Majuri Gentsch (Leonid Mozgovoi) keskellä ja kapteeni von Munck (Martin Bahne) selin oikealla.

RAJA 1918

LAURI TÖRHÖSEN kahdeksas kokoillan elokuva käsittelee Suomen vapaussotaa. Elokuva kuvaa, ketään sen kummemmin ihannoimatta, yhden kansakunnan syntyä.



Opettaja Maaria Lintu (Minna Haapkylä) rajajoen sillalla kahden valtakunnan rajalla historiallisessa rakkausdraamassa RAJA 1918.

■ Suomalais-venäläinen yhteistuotanto ei jumiudu taistelukuvaukseen vaan siirtyy heti alkumetreillä kertomaan tarinaa symboliikan keinoin ihmisten kautta.

Martin Bahnen esittämä Carl von Munc määrätään vartioimaan Suomen ja Venäjän välille vasta vedettyä rajaa sen alkulähteille. Paikallisille mitään rajaa ei ole koskaan ollutkaan. Nyt on, sanoo Munc ja sen yli pääsee vain, jos osaa sanoa kirkkaalla suomen kielellä kyllä. Muutama kyllä karkotetaan ja jotkut laitetaan jopa karanteeniin laatoon.

Kyseinen toiminta aiheutti aikoinaan niin paljon ristiriitoja, että siitä on pää-

tetty kertoa meille parituntisella eepoksella.

Sodan taistelukuvauksesta siirrytään sujuvasti symboliikkaan, kun mukaan tuodaan nuori suomineito, **Minna Haapkylän** esittämä Maaria Lintu. Maarialla on tietenkin punainen mies makuukamarissa piilossa, ja värikäs kolmiodraama on kasassa.

Suomalainen rakastaa suomeksi, ki-roaa ruotsiksi ja hoitaa bisnekset saksan kielellä... Ja siitä sekametelisopasta pitäisi vielä löytää itsenäisyys. Sotahan siitä syttyy, ja Von Muncilla on täysi työ, kun täytyy valita rakkaimpansa ja koettaa pitää se itsellään. Nainen ei vain oikein osaa päättää. Lintu määrit-

teleekin itsensä minkään värin taakse asettumattomaksi humanistiksi, minkä johdosta hän ilmeisemmin on lopussa ilman vaatteita ja verissään.

Aleksi Bardy on muovannut oivan rungon, josta on kiittäminen luultavasti **Jörn Donneria**. Aikoinaan Oscarin tuottajana napannut Donner on varmasti vaikuttanut siihen, että lopputulos on näinkin elokuvakerrontaa hyödyntävä taideteos, ja se käy hyvin vastapainona tämän päivän juonetto-miin mitänenytolikaan-juttuihin. Lisäväriä tuovat **Lauri Nurksen** ehdoton Suutari ja **Risto Kaskilahden** välimaiden huopaja Muranen.

VESA SUNI

50-vuotisjuhlat Wäiskissä

■ Ravintolalaiva Wäiskissä järjestettiin joulukuussa Ilmailualan Unionin 50-vuotisjuhlat ammattiosastojen jäsenille.

Juhlan luonne oli siinä määrin arvokas, että ainoastaan lakeihin, asetuksiin ja hyviin tapoihin perustuvaa pukeutumisäännöstöä tuli juhlissa noudattaa. Ohjelma koostui ruokailusta, vapaasta seurustelusta ja pop-musiikin historian läpikäymisestä yhtyeen keinoin. Ammattiosastot olivat huolehtineet kutsujen jakelusta jäsenilleen, niinpä

kiirehtikin paikalle, huonoa ajankoh-
taa ja säätä uhmaten, 150 juhlarie-
mua tiukkuvaan niin rivi-, kuin aktiivijäsen-
tämme. Kaikki työehtosopimuksemme
tarkoittamat ikä- ja tuloluokat olivat
edustettuina. Sitkeä huhu tietää kertoa
juhlissa olleen muutamilla jopa haus-
kaa. Wäiskin juhlalat päättivät myös sa-
malla liiton 50-vuotisjuhlinnan ja aloit-
tivat 51-vuotisjuhlinnan.

Teksti, JM KOSKINEN
Kuvat, LILLI ANSARI



▲ Reetta Laakso, Merja Kananen ja Arto Natunen tapasivat illan tiimellyksessä entisiä, nykyisiä ja tulevia työtovereita.



Satu Vuorela, Heidi Österholm ja Jasmin Ansari juhliivat IAU:n historiaa ja edustivat tulevaisuutta.



Sirpa Lahtinen, Sergei Proskurjakov, Maria Leppäniemi, Tapio Sipilä ja Riitta Ryttilä valikoivat huolella ja vakavin äänenpainoin normaalit ruokajuomat.





Jarmo Knuutinen, Teija Saarnio, Puppe Jokinen, Mika Kiviranta ja Minttu Stackelberg. Kun tämä pöytäseurue keskustelelee, siirtyy vastuu ensin kuulijalle, sitten Julkisen Sanan Neuvostolle. ▼



Ilmailualan Unionin ammattiosastot, niiden edustajat

Tervetuloa liittomme yhdistetyille 50-vuotis- ja pikkujoulujuhlille, joita vietetään näin kesäpäivien hengessä. Meillä on siis kolminkertainen syy juhlia tänään. 50-vuotisjuhlaa edustaa tämä juhlapuhe, kesäpäiviä jaossa olevat t-paidat ja pikkujoulua se huterä olo, joka toivottavasti kaikilla huomenna on.

Aluksi liikennetiedotus: jossain suunnalla Hartola, Joutsa, Leivonmäki, Toivakka kulkee vaivalloisesti eteenpäin raahustaen muuttokuorma, jonka päällä keikkuu laiha, nääntynyt mies. Tämän miehen nimi on Juhani Haapa-saari. Hän toivottaa kaikille hauskaa iltaa ja pahoittelee, että ei voi itse juhlaan osallistua. Perusteluissaan hän toteaa seuraavaa: Herran, mutta myös rouvan pelko on viisauden alku. On koko liittoyhdistyksen etu, että perhe pääsee saman katon alle, hän päättää nelostielinjauksensa.

Sitten asiaan: Maailmanaika, johon IAU:n edeltäjä, ensimmäinen alalamme toiminut ammattiliitto Suomen Ilmakuljetus Unioni vuonna 1957 perustettiin, oli tyystin erilainen kuin aika mikä vallitsee nyt. Kekkonen oli ollut tasavallan presidenttinä vuoden. Eduskunta ja SAK täyttivät 50 vuotta. Itsenäinen Suomi ja Neuvostoliitto 40 vuotta. IAU:n varapuheenjohtaja Reijo Hautamäki 3 vuotta. Kaikki edellä mainitut ovat noista päivistä kovasti muuttuneet, eikä suinkaan vähiten ilmailualan ammattiliitto.

Valtaosassa tylsistä 50-vuotisjuhlapuheista, joita joudutte, hyvä yleisö, kuulemaan kalautetaan kuulijaa historiikeilla ja tilastoilla päähän. Tunnen vastuuni juhlapuhujana ja teen sen nyt.

Tänään 7.12.2007 tietokannassa meihin kuului 3811 jäsentä, joista täysinpalvelleita oli 518. Jäseniämme oli töissä 68 eri yrityksessä. Näistä yrityksistä parissakymmenessä oli yli 10 jäsentämme, ja 56 yrityksestä toimi ilmailualalla. Aikamoinen tilkkutäkki sanoisin, samaan hengenvetoon sanoisin, että meillä on kuitenkin ammattiyhdistysmaailmassa lähes ainutlaatuisen hyvin toisensa tunteva ja yhtenäinen ydinjäsenistö. Ainoastaan 12 henkilöä aiemmin mainitulla listalla oli sellaisia, jotka eivät työskennelleet sellaisessa yrityksessä, jolta voi edellyttää työehtosopimuksemme noudattamista. Riidatkin, joita verissäpäin silloin tällöin käydään, ovat kotoisia. Ja kuten riidat kotona ne käydään aina samoista aiheista, eikä osapuolet juuri koskaan muuta näkemyksiään. Kuitenkin jos joku yrittää tulla selvittämään riitaa, osapuolet kääntyvät yksissä tuumin tunkeilijan kimppuun. Tässä kotoisuudessa on suuri mahdollisuutemme tulevaisuudessakin: tulkoon alalle se 4000 yritystä kunhan ne ihmiset, jotka ovat järjestäytyneet Ilmailualan Unioniin pitävät huolta, auttavat ja tukevat toisiaan tarpeen tullen. Jos sallitte, yhteistä hyvää ei saa kuin yhtymällä, hauskaa ei saa kuin pitämällä. Paljon onnea 50 vuotias Ilmailualan ammattiliitto, Ilmailualan Unioni IAU ry, se olemme me.

Lopuksi, tänään 7.12.66 vuotta sitten Japanin keisarillinen laivasto hyökkäsi Pearl Harbourin laivastotukikohtaan ja upotti pääosan Yhdysvaltain tyynenmeren laivastosta. Toivottavasti meidän ei käy samoin.

JM KOSKINEN

Työperäisen stressin ennaltaehkäisy on tärkeää

■ Työmarkkinakeskusjärjestöt ovat sopineet työperäistä stressiä koskevasta suosituksesta. Tarkoituksena on muistuttaa työperäisen stressin haittavaikutuksista ja korostaa niiden ennaltaehkäisymerkitystä. Lisäksi tavoitteena on kiinnittää huomiota työperäisen stressin tunnusmerkkeihin ja esitellä toimenpiteitä, joilla haitallista työperäistä stressiä voidaan ehkäistä ja hallita.

EU:n työmarkkinakeskusjärjestöt UNICE/UEAPME, CEEP ja EAY solmivat 8.10.2004 työperäistä stressiä koskevan puitesopimuksen. Suomessa se pannaan täytäntöön nyt laaditulla suosituksella.

Työperäisen stressin ennaltaehkäisyllä ja hallinnalla voidaan edistää työ-

hyvinvointia, tuottavuutta ja tulokellisuutta. Pitkäaikainen altistuminen stressille aiheuttaa työntekijälle terveysongelmia ja työnantajalle kustannuksia. Kaikkea stressiä ei voida pitää työperäisenä. Sen vuoksi työpaikalla on tärkeää tunnistaa merkit, jotka voivat olla osoituksena haitallisesta työperäisestä stressistä.

Haittavaikutusten ennaltaehkäisy on keskeisessä roolissa. Jokainen työyhteisön jäsen voi omilla toimillaan ja asenteillaan vaikuttaa työperäisen stressin ennaltaehkäisyyn ja hallintaan. Avomella ja rakentavalla vuoropuhelulla edistetään työperäisen stressin havaitsemista ja mahdollisten ongelmien ratkaisemista.

Mikäli työpaikalla tunnistetaan työperäisen stressin aiheuttama ongelma, keskusjärjestöt suosittelevat, että ongelmaan tartutaan mahdollisimman pikaisesti. Toimenpiteet voivat liittyä esimerkiksi johtamiseen ja tiedonvälitykseen. Työnantajan ja henkilöstön välisen yhteistoiminnan kehittäminen hälventää erityisesti muutostilanteisiin liittyvää epävarmuutta.

Stressin haittoja ehkäisevien toimenpiteiden vaikuttavuutta tulee arvioida säännöllisesti yhteistyössä henkilöstön kanssa. Liiton nettisivuille on 7.2. päivitetty työperäistä stressiä koskeva keskusjärjestösuositus ja EU:n työmarkkinajärjestöjen puitesopimus.

RISTEILYLLE!

Lentoliikenteen Maapalvelutyöntekijät ry, Siviililentoliikenteen Työntekijät ry ja Ulkomaisten Lentoyhtiöiden Työntekijät ry, järjestävät kevätkokouksen ja risteilyn keskiviikkona 26.3.2008 Tallink Galaxyllä.

Risteilyn ohjelma

26.3. klo 17.30	Kokoontuminen länsisatamassa
26.3. klo 18.30	Tallink Galaxy lähtee
26.3. klo 21.00	Buffet illallinen sis. ruokajuomat mukavaa yhdessäoloa ja biletystä...
27.3. klo 7.00-10.00	Meriaamiainen
27.3. klo 8.30-10.30	Maihinnousu Tallinnassa halukkaille
27.3. klo 11.30-13.15	Laivaannousu Tallinnassa
27.3. klo 15.15.	Buffet lounas sis. ruokajuomat
27.3. klo 16.45	Tallink Galaxy saapuu Helsinkiin

Ammattiosastot informoivat kevätkokousjärjestelyistään jäseniään erikseen.

Sitovat ilmoittautumiset 3.3.2008 mennessä

LeMa ry jäsenet: kevatkokous@gmail.com
(lisätietoja Minttu Stackelberg 040-772 2624)
SLT ry jäsenet: reijo.hiltunen@finnair.fi 040-557 6281
tai pekka.kahkonen@finnair.fi 050-393 2057
ULT ry jäsenet: sari.virta@sas.fi 050-536 2869

Omakustannushinta sis: B2-luokan hyttipaikan, tervetuliasjuoman, kokouskahvit, buffet-illallisen ruokajuomineen, meriaamiaisen ja buffet-lounaan ruokajuomineen.

Tervetuloa tutustumaan myös muihin IAU:laisiin!

Oi Herra, joka vaipuneet nostat



Maailman edistyksellisimmäs-
sä, eli suomalaisessa edus-
tuksellisessa demokratiassa
kansa valitsee kaltaisiaan edustamaan
itseään. Siinähan käy luontojaan niin,
että peräkamarin poikien ehdokas tulee
valittua yksikamariseen. Tässä ylittyvät
niin puolue-, kuin hyvänkin maun rajat
että heilahtaa. Miestyypillä, jonka mie-
lestä inhimillisen kehityksen huippu on
helvetillistä vauhtia ympyrää kiitävä au-
to, jossa ei ole edes tilaa kaupakasseil-
le, on aina edustajansa valtiopäivillä.

Poliittisen toiminnan luonne lähtö-
kohtaisesti on hiukan tahmainen. Suo-
messa poliittinen kielenkäyttö on yhtä
eroottista kuin Black Horse -kerrastoon
sonnustautunut Kalervo Kummola.
Sen (siis kielenkäytön) huippukohta on
tupailta lauantaina, saunan ja urheilu-
ruudun jälkeen. Tähän yksitoikkoisuu-
teen tarjosi mielenkiintoisen, hiukan
sadomasokistisen, vivahteen muuta-
ma vuosi sitten heitetty vihjailevat eh-
dotukset salaisista tapaamisista nahku-
rin orsilla. Tapaus oli raikas tuulahdus
parlamentarismia sen kotimaasta Iso-
Britanniasta, jossa puoluekurista pi-
tää huolta 'chief whip' (pomo piiska).
Sanonta: joka puoluekuritta kasvaa, se
kunniaa kuolee pukeutuneena nais-
ten alusvaatteisiin appelsiini suussa-
an, onkin peräisin juuri hämyisiltä saaril-
ta. Italiassa, tulisten macho-rakastajien

kotimaassa, on naiskansanedustajista
Cicciolina nurkumatta kantanut tuijot-
telun kohteena erityisen suuren rinta-
mavastuun. Moni haitallinen parannus
on jäänyt tekemättä kuolan sotkettua
musteen sopimuspapereista. Muuten
Italia ei poliittisessa mielessä ole sensu-
ellin maineensa veroinen vaan tuottaa
pettymyksen, sikäläisessä kansanedus-
tuslaitoksessa ei juuri vihjailla, siellä
puhuvat nyrkit suoria.

On siis syytä uskoa hyvällä naiskan-
sanedustajien pukeutuvan uskalletus-
ti ainoastaan itseään (ja äänestäjiään)
varten. Kaikenlaiset inhottavat ehdotte-
lut lasikaton vaihtamisesta lasilattiaan
paremman näkyvyyden takaamiseksi,
tulevat johtamaan syyteharkintaan.
Kannattaa muistaa, että on olemassa
toinenkin valtion ylläpitämä kamari,
joka myös johtaa kivitaloon.

Muuten, nämä niljakkaat vihjailut
paljastavat miesten yksi-, tai no, kak-
siulotteisesta maailmasta aika paljon:
NE ovat kuin minin villut (autoilu),
NE ovat kuin ketunnenät tai majavan-
hännät (metsästys) jne. Ehkäpä ainoa-
na, edes auttavasti myönteisenä alaty-
lisenä tokaisuna voidaan pitää ruoan
laitosta, siis kotitöiden jakamisesta,
kertovaa: NE ovat kuin paistetut ka-
nanmunat.

SINI VAALAS

”

*Politiikan aikakausi
vaihtuu – kellokkaat
puhuvat mitä sykli
suuhun tuo.*

”

SUOMEN SIVIILILENTOVIRKAILIJAT OS. 010 SÄÄNTÖMÄÄRÄINEN KEVÄTKOKOUS

18.3.2008 klo. 15.00 Naantalin Kylpylä

KÄSITELLÄÄN SÄÄNTÖMÄÄRÄISET ASIAT

Lähtö Helsingistä Mannerheimin patsaan turistipysäkiltä klo. 10.30, josta bussi jatkaa lentoaseman kautta, kotimaan terminaalin edestä klo. 11.00.

MAJOITUSHINTA 40eur/JÄSEN

Majoitushinta sisältää majoituksen 2h huoneessa, matkat Helsinki-Naantali ja takaisin ja ruokailut.

SITOVAT ILMOITTAUTUMISET 7.3.2008 mennessä, tämän jälkeen peruutetuista ilmoit-

tautumisista, ammattiosasto veloittaa kulu. Maksut OKO 554128-20002286.

Ilmoittautumiset Juhani Pietilä p. 09-818 5950 tai sähköpostilla j.salonen@hotmail.com, ilmoita samalla mahdollinen erikoisruokavalio.

Mikäli haluat varata itsellesi hoitoja, mainitse varatessa, että kuulut ammattiosaston ryhmään, saat 10 % alennuksen. Lisätietoja www.naantalisp.fi. Hoidot tulee varata 11.3.2008 mennessä.

AMM. OS 10 JOHTOKUNTA

Tervetuloa!



Perusteettomia määräaikaista työsopimuksia halutaan karsia

■ Vuoden vaihteessa tulivat voimaan lakimuutokset, joilla pyritään vähentämään perusteettomia määräaikaista työsopimuksia. Muutosten myötä työsopimuksen keskeisiä ehtoja koskevan selvitysvuorollisuuden rikkominen tuli rangaistavaksi. Tavoitteena on, että määräaikaisuuden perustetta harkitaan tarkemmin ja että peruste tulee työntekijöiden tietoon nykyistä paremmin. Myös työsopimusviranomaisen valvontakeinoja parannetaan.

Työantajan velvollisuutta antaa selvitys työsopimuksen keskeisistä ehdoista tehostetaan rangaistussäännöksellä. Säännösmuutoksella parannetaan työntekijän tiedonsaantioikeutta paitsi

sopimuksen määräaikaisuuden kestosta ja perusteesta myös muista työsopimuksen keskeisistä ehdoista. Myös työsopimuksen valvonnasta ja työpaikan työsopimustarkastuksesta annettu laki muuttuu.

Työsopimuslain muutoksilla ei luoda työnantajalle uusia velvoitteita, vaan sillä tehostetaan velvollisuuden noudattamista. Rangaistava velvollisuuden rikkominen voi ilmetä joko koko selvityksen antamatta jättämisestä tai siten, että selvityksestä käy selville kaikkia keskeisiä ehtoja.

Rangaistusuhalla pyritään vaikuttamaan siihen, että työnantajat harkitsivat työsopimuksen määräaikaisuuden perustetta nykyistä huolellisemmin ja

myös siihen, että tieto perusteesta annettaisiin tiedoksi työntekijälle kirjallisesti.

Työnteon keskeisiä ehtoja koskevan selvityksen antamisen painoarvoa lisätään myös työsopimuksen valvontalain muutoksella. Jos työntekijä ei saa selvitystä työnantajalta, työsopimustarkastaja voi käyttää kehoitusmenettelyä selvityksen saamiseksi.

Lait tulivat voimaan tammikuun alusta. Säännöksiä sovelletaan myös ennen lain voimaantuloa solmittuihin työsopimuksiin. Rangaistavuus ei ulotu ennen lain voimaantuloa tapahtuneisiin selvitysvuorollisuuden rikkomuksiin.

Lähde: SAK

Jos jäät työttömäksi ja olet kassan jäsen

■ Ilmoittaudu henkilökohtaisesti työvoimatoimistoon viimeistään ensimmäisenä työttömyyspäivänä. Ansiopäivärahaa voidaan maksaa vain siltä ajalta, jolloin työnhaku on ollut voimassa työvoimatoimistossa.

Ota ensimmäisellä kerralla mukaan työtodistukset, viimeisin työtodistus on tärkein. Jos olet lomautettu, mukana tulee olla lomautustodistus. Seitsemän päivän omavastuu alkaa ensimmäisestä työnhauun päivästä. Noudata työvoimatoimiston antamia ohjeita työnhauun uusimisesta.

Työvoimaviranomaiset antavat työttömyyskassalle hakijaa koskevan sitovan työvoimapolitiittisen lausunnon. Tämän perusteella työttömyyskassa tekee päätöksen ansiopäivärahan maksamisesta. Työnhaku on pidettävä voimassa työvoimatoimiston määräämällä tavalla.

Ansiopäivärahaa on haettava viimeistään kolmen kuukauden kuluessa päivärahaoikeuden syntymisestä. Ansioturvan päivärahahakemuksen saat työvoimatoimistosta tai löydät osoitteesta www.tyj.fi.

Muutosturvaan liittyvä työllistymisohjelma

Työttömillä on ollut mahdollisuus saada muutosturvaan liittyen työvoimatoimiston laatima työllistymisohjelma 1.7.2005 lukien. Työllistymisohjelma liittyy tulopoliittisissa neuvotteluissa syksyllä 2004 sovittuun muutosturvaan, jonka tarkoituksena on työllistää työttömäksi jäävät mahdollisimman pian takaisin työhön.

Työnantajan velvollisuutena on selvittää taloudellisilla tai tuotannollisilla perusteilla irtisanottavalle työntekijälle minkälaisia palveluja työntekijällä on mahdollisuus saada työvoimatoimis-



iStockphoto

tolta. Työnantajan tulee myös ilmoittaa työvoimatoimistolle irtisanomisesta, kun irtisanotun työntekijän työsuhte on kestänyt vähintään kolme vuotta.

Työllistymisohjelmaa pyydetään työvoimatoimistolta 30 päivän kuluessa työsuhteen päättymisestä. Työvoimatoimiston tulee tiedottaa palveluistaan, kun työntekijä rekisteröityy (ilmoittautuu) työvoimatoimistoon työnhakijaksi.

Työvoimatoimistoon on hyvä olla yhteydessä heti irtisanomisen tapahtuttua, koska työntekijällä on mahdollisuus käyttää palkallista työllistymisvapaata irtisanomisaikanaan, mikäli hän osallistuu työllistymisohjelman laatimiseen tai ohjelman mukaisiin toimenpiteisiin.

Työllistymisvapaan pituus on 5–20 päivää ja pituus määräytyy kunkin työntekijän irtisanomisaajan pituuden mukaan.

Työllistymisohjelman saamisedellytykset

– työntekijän työsuhte on irtisanottu tuotannollisista tai taloudellisista syistä 16.2.2005 tai sen jälkeen ja

työssäoloaikaa on ollut vähintään kolme vuotta, tai

- työntekijän määräaikainen työsuhte samaan työnantajaan on kestänyt yhdenjaksoisesti vähintään kolme vuotta, tai
- työntekijä on ollut samaan työnantajaan määräaikaisissa työsuhteissa yhteensä 36 kuukautta viimeksi kulueneen 42 kuukauden aikana, tai
- lomautettu työntekijä on irtisanoutunut lomautuksen kestänyt yhdenjaksoisesti vähintään 200 päivää ja työssäoloaikaa on ollut vähintään kolme vuotta.

Työllistymisohjelman saamisen ehtona on kolmen vuoden työhistoria. Työhistoriaan lasketaan mukaan lomautus-, perhe-, opinto- ja vuorotteluvapaa-ajat. Näitä rinnasteisia aikoja ei kuitenkaan lasketa työhistoriaan työllistymisohjelman saamisedellytyksissä.

Työllistymisohjelmassa selvitetään työnhakijan työllistymis- ja koulutusmahdollisuudet sekä sovitaan mahdollisesta irtisanomisesta liittyvästä yhteistyöstä työnantajan kanssa, oma-





toimisesta työnhausta ja muista ammatillisia valmiuksia kehittävästä toimenpiteistä.

Työllistymisohjelman laatimisen jälkeen työnhakijalla voi olla oikeus työllistymisohjelmallisään, jonka työttömyyskassa maksaa korkeampana työttömyysetuutena joko ansioturvassa tai työvoimapolitiittisen aikuiskoulutuksen aikana koulutustuessa.

Työllistymisohjelmaa pitää pyytää työvoimatoimistolta 30 päivän kuluessa työsuhteen päättymisestä.

Hakemukset liitteineen työttömyyskassaan

Ansiopäivärahaa maksetaan vain hakemuksen perusteella. Hakemuslomakkeita saa työvoimatoimistosta. Päiväraha-hakemus tulee täyttää huolellisesti ja hankkia liitteeksi tarvittavat asiakirjat. Puutteellisesti täytetty hakemus viivastuttaa käsittelyä. Päivärahaa haetaan aina jälkikäteen neljän viikon/kuukauden jaksoissa. Ensimmäisen hakemuksen liitteineen voi lähettää kahden–kolmen viikon työttömyyden jälkeen.

Täytä hakemus ensimmäisestä työttömyyspäivästä lähtien; kassa ottaa huomioon seitsemän omavastuupäivää ja muut mahdolliset korvauksettomat päivät (mm. karenssit, lomakorvauksen jaksotus).

Hakemuslomakkeen lisäksi tarvitaan seuraavat liitteet:

- alkuperäinen palkkatodistus työnantajalta vähintään 43 tai 34 työssäoloviikolta, riippuen jäljempänä mainitusta työssäoloehtoon pituudesta. Todistuksessa tulee näkyä eriteltyinä lomarahat ja -korvaukset ja muut mahdolliset korvaukset (esim. tuki-paketti, palkkiot yms.)
- kopio irtisanomisilmoituksesta tai lomautusilmoituksesta
- kopio työtodistuksesta
- työttömyyskassa saa verotustiedot suoraan verottajalta, mutta jos sinulla on portaikkoverokortti tai muutosverokortti, liitä se alkuperäisenä hakemukseen

- päätös tai maksukuitti, jos saat esim. eläkettä, äitiys-, isyys- tai vanhempainrahaa, kotihoidon tukea tai muuta etuutta
- selvitys, jos haet lapsikorotusta avio- tai avopuolisosi lapsista
- palkkatodistus osa-aikatyön palkasta tai muista tuloista
- työsuhderekisteriote haettaessa korotettua ansio-osaa
- lomake työllistymisohjelmallisää haettaessa

Kun ensimmäinen hakemuksesi on käsitelty, saat päivärahapäätöksen, maksuilmoituksen ja jatko-hakemuslomakkeen. Päivärahaa voidaan myöntää takautuvasti enintään kolmen kuukauden ajalta.

Jäsenyysehto

Työttömyyskassa maksaa ansiopäivärahaa sen jälkeen kun sekä jäsenyysehto että työssäoloehto on täyttynyt. Jäljempänä mainittu työssäoloehto tulee täyttää jäsenyysaikana.

Työssäoloehto

Työssäoloehtoon on kerryttävä työttömyyskassan jäsenyysaikana. Palkansaajan ensimmäinen työssäoloehto on 43 viikkoa ja se vaaditaan, kun päivärahaa haetaan ensimmäistä kertaa eikä sitä ole maksettu 1.1.1997 tai sen jälkeen.

Lyhyempi 34 kalenteriviikon työssäoloehto vaaditaan silloin, kun

- 500 päivän maksukausi alkaa alusta eli päivärahapäivät nollataan maksukaudella
- 500 päivärahapäivää on täynnä 1.1.1997 lukien ja tullaan uudelleen ansioturvaa piiriin

Palkkatyöntekijänä pidetään sellaista palkansaajaa, jonka toimeentulo perustuu toiselle tehtävästä työstä saatavaan palkkatuloon.

Alkuehto

Haettaessa ensimmäistä kertaa päivärahaa oikeus ansiopäivärahaan syntyy, kun hakija on täyttänyt työssäoloehtoon



istockphoto

Apua pinkan kunnossa pitämiseen muutosten aikana.

alkuehdon, joka täyttyy, kun työntekijä on 28 lähinnä edellisen kuukauden aikana ollut 43 kalenteriviikkoa sellaisessa vakuutuksenalaisessa palkkatyössä, jossa työaika kunakin kalenteriviikkona on ollut vähintään 18 tuntia. Koko-aikatyössä palkan täytyy olla työehtosopimuksen mukainen tai jollei sitä ole, vähintään 40 kertaa peruspäivärahan (23,50€/pvä) suuruinen eli 940€/kk.

Paluuehto

Haettaessa uudelleen päivärahaa 500 päivän enimmäismäärän täyttymisen jälkeen oikeus ansiopäivärahaan syntyy kun hakija täyttää työssäoloehtoon paluuehdon, joka täyttyy, kun työntekijä on 24 lähinnä edellisen kuukauden aikana ollut 34 kalenteriviikkoa sellaisessa vakuutuksenalaisessa palkkatyössä, jossa työaika kunakin viikkona on ollut vähintään 18 tuntia. Koko-aikatyössä palkan täytyy olla työehtosopimuksen mukainen tai jollei sitä ole, vähintään 40 kertaa peruspäivärahan (23,50€/pvä) suuruinen eli 940 €/kk.

LISÄTIETOJA

saat soittamalla työttömyyskassaan tai verkkosivuilta www.irkatk.fi
Työttömyyskassan yhteystiedot löydät Unioni-lehden lopusta. Toimisto on avoinna arkin klo 9.00–15.00.

Kysymyksiä työehdoista

KYSYMYS

Eikös se mene niin että vuoron pituus jaksotyössä pitää olla vähintään 6 tuntia. Eihän vuorolistalle saa laatia lyhyempiä vuoroja? Miten sitten jos kuitenkin laaditaan? Miten ne korvataan ja miten silloin ylityö korvataan?

VASTAUS

Yhteen kysymykseen on sisällytetty paljon asioita, joten vastauksestaikin tulee väistämättä aika pitkä. En tässä yhteydessä käsittele ollenkaan ns. kaksiosaisiin vuoroihin liittyviä määräyksiä, vaan keskityn nimenomaan yhtäjaksoista vuoroa koskeviin määräyksiin.

Työehtosopimuksen mukaan työvuoroluettelossa olevan työvuoron tuntimäärä on järjestettävä vähintään kuuden tunnin mittaiseksi (tes 28 §, 5. kohta).

Edellä mainitusta huolimatta listalle voi tuki laatia kuutta tuntia lyhyemmänkin vuoron, mutta tuollaisen vuoron vaikutus listan maksimituntimäärään on kuusi tuntia! Ja jos näin tehdään, on listan laadinnassa huomioitava kaikki muut työaikaan koskevat säädökset siten, kuin vuoron pituus olisi kuusi tuntia.

Luonnollisesti edellä mainituissa tilanteissa maksetaan täysi kuukausipalkka, joten kuutta tuntia lyhyemmältäkin vuorolta saa täyden kuuden tunnin palkan.

Esimerkiksi, jos listalla on 4 tunnin vuoro, voidaan listalle laatia vain 109 tuntia töitä, koska listalle ei saa laatia ylityötä. Jos työvuorolista em. huolimatta on laadittu 111 tunnin pituiseksi, on listanlaatijaa heti pyydettyä korjaamaan virheensä.

Jos henkilö tällaisen listan aikana tekee ylityötä, maksetaan hänelle lisätyökorvauksena listalle merkittyjen tuntien ylittäviltä tunneilta lisätyökorvauksena yksinkertainen tuntipalkka 111 tuntiin asti (tes 29 §). Käytännössä tämä merkitsee sitä, että lisätyöajalta

maksetaan kaksinkertaista palkkaa: normaali kuukausipalkka ja sen lisäksi lisätyökorvaus.

Varsinainen ylityö ja yli-työkorvaus alkavat juosta vasta, kun ylitetään työehtosopimuksen mukainen kolmen viikon jakson säännöllisen työajan enimmäispituus, joka on 111

Kysy sähköpostitse me vastaamme!

tuntia (tes 28 §, 1. kohta). Eli kuten normaalitilanteesakin, ensimmäisiltä kymmeneltä tunnilta (111→121 tuntia) maksetaan 50 prosentilla ja sen ylittäviltä tunneilta 100 prosentilla korotettu palkka (tes 30 §, 2. kohta).

ARTO KUJALA
sopimussihteeri

ILMAILUTEKNIIKAN AMMATTIYHDISTYS ITA ry.

FINNAIR OYJ, MXZ/22, 01053 FINNAIR

29.2.2008

KUTSU KEVÄTKOKOUS

Paikka: Helsinki Congress Paasitorni, Karl Lindahl Sali
Paasivuorenkatu 5 A
00530 Helsinki

Aika: la 29.3.2008 klo 14.00 alkaen

Esillä: – sääntömääräiset asiat
– edustaja liitosta

Kokouksen jälkeen ruokailu, joten sitovat ennakkoi ilmoittautumiset 17.3.2008 mennessä. Jukka Salonen 040 5224935 tai Juha Grundström 040 5888988

ITA ry:n Johtokunta
TERVETULOA!



Tuomon kiitos

■ Pääsin eläkkeelle 1.12.2007 oltuani IAU:n palveluksessa yli 22 vuotta. Oli etuoikeus saada olla työssä, joka oli monin tavoin palkitsevaa. Eläkkeelle lähteminenkin tapahtui kohdallani erittäin mukavissa merkeissä. Leppoisaa läksiäistilaisuus oli liiton tiloissa Hakaniemessä 30.11. ja oli tosi mukavaa nähdä sankoin joukoin vanhoja työkaivereita monilta eri kausilta.

Työsuhteen loppuminen saattaa olla monella tavalla vaikuttava kokemus silloinkin, kun se muuttuu eläkkeeksi. Kohdallani tätä vaihetta edelsi siirtymävaihe etätyön muodossa, jonka aikana moni muutoksiin liittyvä käytännön seikka oli helpompi järjestää ja varautua uusiin ympäristöihin ja rutiineihin.

– Liiton lehti muodostaa lisäksi vielä sopivan virikkeellisen yhdyssiteen työelämään eläkkeelläkin.

Niinpä muistoihin jäävätkin päällimmäisinä monet mielenkiintoiset tapahtumat ja henkilöt työuran varrella, niin ilmailun parissa kuin sak-laisen ay-liikkeen palveluksessakin.

Kiitos moninaisista muistolahjoista ja erityiskiitokset juhlan järjestäneelle liiton toimiston välle, Irkan porukalle ja niin Veturimiesten kuin SM-U:n vällekin! Minua muistaneita oli niin paljon, että kaikkia ei edes muista...

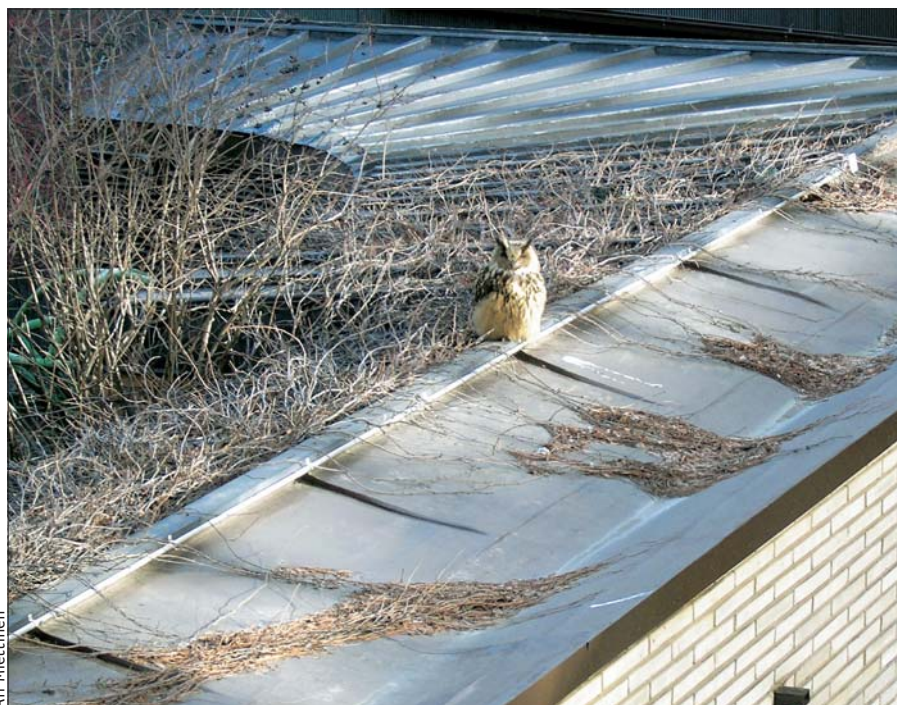
Eli: suurkiitos kaikille, hyviä yhteistyöaikoja muistellen!

TUOMO OKSANEN,

IAU:n ex-sopimussihteeri, Turku



KUVAKULMA



Ei ole pöllömpää kuulua ammattiliittoon. Tulokas on selkeästi kuljetusalojen ilmailusektorilta (IAU tai SLSY). Bubi-huuhkaja SAK:n talon sisäpihalla Helsingin Hakaniemessä 15.2.2008, rotarien tarjoaman lounaan jälkeen.

ANNA PALAUTETTA!

■ Mikä oli tämän lehden paras juttu? Oma juttuideani tai muu kommentti.

Vastaukset: iau@iau.fi tai PL 337, Unioni-lehti, 00531 Helsinki.

UNIONIN ILMESTYMINEN 2008

Numero 2 ilmestyy 18.4,
aineisto toimitukseen 31.3.
Numero 3 ilmestyy 20.6,
aineisto toimitukseen 2.6.
Numero 4 ilmestyy 12.9,
aineisto toimitukseen 25.8.
Numero 5 ilmestyy 31.10,
aineisto toimitukseen 13.10.
Numero 6 ilmestyy 5.12,
aineisto toimitukseen 17.11.

ILMOITUSKOOT JA HINNAT (alv 0 %)

Koko sivu, 180 x 230 mm, 240 €
½ sivua, 180 x 115 mm, 120 €
2/6 sivua, 118 x 115 mm, 80 €
1/6 sivua, 57 x 115 mm, 40 €

Eräänä päivänä olin työterveyslääkärin vastaanotolla.



Sain tarkat ohjeet painonhallintaan.



Se oli helpommin sanottu kuin tehty.



© Sanna Kallio

Ilmailualan Unioni IAU ry

John Stenbergin ranta 6
PL 337
00531 HELSINKI



faksi: (09) 4785 7250

Puhelin: (09) 4785 71 (vaihe)

sähköposti: etunimi.sukunimi@iau.fi

kotisivut: www.iau.fi

Puheenjohtaja	Juhani Haapasaari	(09) 47857 220
Varapuheenjohtaja	Reijo Hautamäki	(09) 47857 221
Liittosihteeri	Juha-Matti Koskinen	(09) 47857 225
Sopimussihteeri	Arto Kujala	(09) 4785 7222
Työympäristösihteeri	Pekka Kainulainen	(09) 4785 7227
Sopimussihteeri	Tuomo Oksanen	(09) 4785 7223
Taloussihteeri	Ari Miettinen	(09) 4785 7228
Toimistonhoitaja	Sinikka Hakala	(09) 4785 7210

Jäsenasiat Ari Miettinen (09) 4785 7228
jasenasiat@iau.fi

Ilmailu- ja Rautatiekuljetusalan Työttömyyskassa

Kaisaniemenkatu 10, 8. krs.
00100 HELSINKI



faksi: (09) 4785 7209

sähköposti: etunimi.sukunimi@iau.fi

kotisivut: www.irkatk.fi

Kassanhoitaja	Paula Seppälä	(09) 4785 7200
Kassanhoitaja	Sari Meling	(09) 4785 7202
Kassanhoitaja	Mirva Virtanen	(09) 4785 7203
Kassanhoitaja	Janne Becker	(09) 4785 7201

AY-KILPAILUKALENTERI 2008

■ Ammattiyhdistysväelle suunnattuja kilpailuja järjestetään vuosittain lähes 20 lajissa. Kilpailujen organisoinnista vastaa ay-liikuntatiimi ja käytännön järjestelyistä paikalliset järjestelytoimikunnat, lajijaostot sekä urheiluseurat. Osanotto-oikeus ay-kisoihin on kaikkien ammatillisten keskusjärjestöjen jäsenillä ja työpaikkajoukkueilla.

15.3.	44. Pilkiten Kuntoa, Lappeenranta, Huhtiniemi
26.–27.4.	Lentopallo, Äänekoski
3.–4.5.	Pöytätennis, Seinäjoen urheilutalolla
1.–2.8.	Golf, Lahden Golf, Takkula
22.–24.8.	Tennis, Liikuntakeskus Pajulahti
13.–14.9.	Jalkapallon Old Boys -turnaus, Eerikkilän urheiluopisto

Ajankohta avoin: hiihto, kaukalopallo, keilailu, beach volley, petanque, pyöräily, salibandy, suunnistus

Kilpailukutsut löytyvät TUL:n www-sivuilta www.tul.fi – toimintakalenteri – Kilpailut: ay-kilpailut sekä samalle sivulle pääsee kohdasta Toiminta – ay-kilpailut – toimintakalenteri kilpailut ay-kilpailut

Lisätietoja:

SUOMEN TYÖVÄEN URHEILULIIITTO TUL ry
Ay-liikunta
Kauppakartanonkatu 7 A 4
00930 Helsinki
puh. (09) 251 320
tul@tul.fi | www.tul.fi – toiminta – ay-kilpailut

Näinkö sinut löydän?

■ Seis, sinä lentoliikenteen palveluja koskevan työehtosopimuksen tarkoittamia töitä tekevä mies ja/tai nainen.

Sinua etsii 10-vuoden kypsään ikään ehtinyt toimituskunta. Olen huumorintajuinen, omillani toimeentuleva, autoileva, tanssitaitoinen ja viriili. Olen elämäni kohtuullisen tyytyväinen. Etsin kuitenkin sinua kirjoitus- ja/tai valokuvaus-taitoinen, elämää; erityisesti työelämää, monipuolisesti pohdiskeleva elämänsulostuttaja.

Toisin sanoen olet tyypillinen ilmailualalla työskentelevä henkilö. Jos tunnistit itsesi kuvauksesta. yst. vast. pyyd. toim. Unioni-lehden päätoimittajalle: Juha-Matti. Koskinen@iau.fi, tai toimitussihteerille: Pekka.Kainulainen@iau.fi.

ps. Juolamot ja liittoon kuulumattomat alkää vaivautuko. Foto ei oo pakollinen.

TERVETULOA Ilmailualan Unioniin

■ Ilmailualan Unioni IAU ry:n ja sen ammattiosastojen toiminnasta kertovasta vihkosesta on ilmestynyt uusi painos. Uusille jäsenille vihkonen toimitetaan liittymisen yhteydessä. Se on myös luettavissa liiton nettisivuilta osoitteessa www.iau.fi.



ENNAKKOKUTSU

■ Ilmailualan Unioni IAU ry:n edustajiston sääntömääräinen kevätkokous pidetään Helsingissä perjantaina 25.4.2007 kello 10.00 alkaen.

Paikka: Kuljetusliittojen talon 2. krs., Hakaniemi-sali, John Stenbergin rantaa 6, Helsinki.

Kokouksessa käsitellään IAU:n sääntöjen 7§ kokoukselle määrittämät asiat, sekä hallituksen kokoukselle esittämät muut asiat.

IAU RY:N HALLITUS